

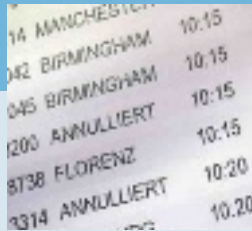
3 Aruba

Grote rampoefening
luchthaven

12 Financieel

Morgen weer
pilotenstaking bij
Lufthansa

13 Wereld

Meer gronden om
Nederlanderschap te
ontnemen

14 Sport

'Dopingzondaar' Cilic
wint US Open

Parlementair jaar opent met zachte toon en harde maatregelen

ORANJESTAD — Er zijn belangrijke beslissingen genomen richting gezonde openbare financiën. Het toerisme is gegroeid, niet alleen in aantallen maar ook in opbrengst per kamer. Naar verwachting zet deze groei zich het komende jaar door. Daarnaast blijft de regering inzetten op het creëren van nieuwe economische kansen, zoals een hub voor kennisoverdracht tussen Europa en Zuid-Amerika, gebruikmakend van 'groene' initiatieven. Onderwijs, het verhogen van de levensstandaard, wijkvernieuwingen en verbeteren van de koopkracht blijven centraal in het overheidsbeleid.

door onze verslaggever
Alex Laclé

Daarover sprak waarnemend gouverneur Ella Tromp Yarzagaray vanochtend voor de Staten. Ze sloot met de traditionele toespraak het oude en open de het nieuwe parlementair jaar. Zoals constitutioneel vastgelegd is de opening van het parlementair jaar op de tweede dinsdag van september. De plannen van de regering, die tot uiting kwamen in de toespraak van de waarnemend gouverneur, komen uit de Landsbegroting 2015. Deze werd eind vorige maand door Financiën-minister Angel Bermudez aan de gouverneur overhandigd.

Rentelasten verlagen

Zo blijkt dat de regering de rentelasten van het Land van 16 procent nu, wil terugbrengen naar 5 procent in 2024. "Begrotingstekorten moeten tot het verleden gaan behoren." Om dat voor elkaar te krijgen zijn maatregelen onontkoombaar. Daarop is al ingezet door de geleidelijke verhoging van de leeftijd van het AOV-pensioen. Ook de leeftijd waarop ambtenaren pensioen ontvangen moet naar 65 jaar. Wetgeving die dat mogelijk maakt, moet later dit jaar naar het parlement ter goedkeuring. Om het pensioenfonds voor ambtenaren weer gezond te maken, gaat de regering bovendien 170

miljoen florin storten. Met deze maatregelen zijn de pensioenkosten niet alleen betaalbaar maar voldoet het fonds ook weer aan de eisen van de Centrale Bank van Aruba (CBA). In het nieuwe parlementair jaar wordt verder een nieuw investeringsfonds opgezet als opvolger van investeringsfonds FDA. Dit fonds moet noodzakelijke economische groei stimuleren en het herstructureringsproces van de openbare financiën, de economie en sociale voorzieningen ondersteunen.

Om zorgverzekeraar AZV gezond te maken, wordt zoals aangekondigd een speciale belastingmaatregel ingevoerd. De opbrengsten van de zogeheten Health Tax, verhoging van de belasting op bedrijfsomzetten met 1 procent, gaan naar AZV. Ten slotte wil de regering de inkomsten blijven verhogen en uitgaven door de publieke sector verminderen. In 2015 moeten de personeelsuitgaven van de overheid met 15 procent omlaag, vergeleken met vorig jaar. Operationele kosten van de overheid moeten volgend jaar opnieuw 5 procent omlaag.

Begrotingsevenwicht

De regering wil de zogeheten Balanced Budget Rule, om tot begrotingsevenwicht te komen, in het nieuwe parlementair jaar constitutioneel verankeren. Na-

Foto: Marlies van Zeeland

Waarnemend gouverneur Ella Tromp-Yarzagaray inspecteert militairen tijdens de opening van het parlementair jaar.

dat wetgeving hiertoe van kracht wordt, zal de regering een Fiscale Raad oprichten die toeziet op naleving. In deze raad worden twee leden benoemd door de Arubaanse regering en een lid benoemd door de Rijksministerraad. De Raad van Advies waarschuwde overigens al eerder dit jaar, dat het (uitsluitend) constitu-

tioneel verankeren van de Balanced Budget Rule en het instellen van een nieuw adviesorgaan, 'niet afdoende zullen zijn om tot duurzame overheidsfinanciën te komen'.

Begroting 2014

In haar toespraak sprak Tromp natuurlijk ook over de perikelen rondom de

Landsbegroting 2014. Deze werd goedgekeurd door het parlement, maar - in opdracht van de Rijksministerraad - niet bekrachtigd door de gouverneur. Eind deze week wordt het eindrapport van de Cft-commissie verwacht die een oordeel geeft over de realiteit en haalbaarheid van de begroting. "Je kunt

ogen noch oren sluiten voor de verschillende meningen tussen onze regering, de regeringen van Curaçao, St. Maarten en Nederland op het gebied van financieel beleid en het gebruik van constitutionele instrumenten."

Wel zei waarnemend gouverneur Tromp in de toe-

spraak dat 'het geloof in de democratie en de rechtsstaat van het Koninkrijk' een leidraad zal zijn om duidelijkheid te scheppen in de relaties en uiteindelijk zal leiden tot meer begrip en een sterkere band tussen de landen. "Dit proces heeft zijn tijd nodig."

Vervolg op pagina 3

Curaçao opent in nieuwe Statenzaal

Foto: Edsel Sumbro

WILLEMSTAD — Voor het eerst in jaren vond vanochtend de opening van het parlementair jaar weer plaats in de vergaderzaal van de Staten aan het Wilhelminaplein. Dit gebeurde met de traditionele marsen van de geüniformeerde diensten, de wandeling van de leden van de ministerraad van Fort Amsterdam naar het Statengebouw en de toespraak van gouverneur Lucille George-Wout, die inging op de plannen van de regering voor het parlementaire jaar 2014-2015.

Kabinet-Asjes: In 2015 belastingverlaging

WILLEMSTAD — Het jaar 2015 wordt het jaar van de belastingverlaging. Dit verklaarde gouverneur Lucille George-Wout vanochtend namens het kabinet-Asjes bij de opening van het Statenjaar. Belastingverlaging wordt door de regering gezien als een belangrijk instrument om de lokale economie te stimuleren.

George-Wout benadrukte dat in de ogen van de regering, privéprojecten de motor moeten zijn van de economische groei op het eiland. "In dit kader zal volgend jaar het jaar van belastingverlaging moeten worden, zoals de regering eerder al tijdens de behandeling van de begroting van 2013 in het parlement heeft beloofd. Dit is het bewijs dat het begrotingsbeleid van de afgelopen twee jaar heeft gewerkt. De verlaging zal gepaard gaan met aanpassingen aan ons belastingstelsel, met het doel de administratieve kosten te verlagen om verlichting voor het volk te bewerkstelligen." In de rest van haar toespraak stond de gouverneur uitgebreid per portefeuille stil bij de plannen die de regering voor ogen heeft bij elk ministerie. Zo benadrukte ze dat de regering in de komende periode de banden in de regio wil aanhalen, maar toch wil voortborduren op

de constructieve relaties in het Koninkrijk. De verbetering van de kwaliteit van de publieke diensverlening en verhoging van de integriteit van het overheidsapparaat zal het komend jaar ook hoog in het vaandel van de regering staan, terwijl er aandacht zal worden besteed aan de verzelfstandiging van het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) en de oprichting van een Centraal Planbureau (CPB). De misdaad- en criminaliteitsbestrijding zal in het komend jaar prioriteit genieten. In dit verband herhaalde George-Wout de 'intentie van de regering aan om digitale camera's rond het eiland op te hangen' en de uitbreiding van de jeugdetentatie GOG met 24 cellen. De overheid ziet vorming, onderwijs en banen als de belangrijkste instrumenten om armoede en de morele en sociale achteruitgang aan te pakken. Het Sentro pa Hoben i Famia (Jongeren en

Gezinscentrale) zal in het nieuwe parlementaire jaar een belangrijke rol in dit proces spelen. Ook maakte de gouverneur melding van leerwerktrajecten in de wijken, die speciaal gericht zijn op onderstandstrekken. Op economisch gebied zullen er investeringen worden gestimuleerd door onder meer de instelling van een Fair Trade Authority die de marktwerking moet controleren en het instellen van een agentschap dat investeringen en export moest gaan stimuleren alsook een incentivescampagne die specifieke sectoren moet gaan stimuleren, zoals de toerisme-, logistieke, creatieve en culturele sector.

De gouverneur benadrukte namens de regering dat spoedig de reparatiewetgeving voor de basisverzekering ziektekosten (bvz) naar de Staten gestuurd zal worden en dat voor gepensioneerden een verlaging van de premie die zij van de bvz moeten betalen, zal worden ingevoerd.

Zie ook pagina 6:
Hoop voor briljante toekomst voor Curaçao

the plaza
CAFE

*Ja mensen het is
zo ver, 28 september
Indonesische avond*

Geopend de gehele week
van 8.00 am - 01.00 am
Tel. 583-8826

**PACIFIC INFORMATION
TECHNOLOGY A.V.V.**
(Geliquiteerd)

De vereffening van bovenvermelde vennootschap is voltooid en deze is op 12 juni, 2014 in het handelsregister doorgehaald.

De vereffenaar
AMTR Management N.V.

**WASSERSTEIN
INVESTMENTS A.V.V.**
(Geliquiteerd)

De vereffening van bovenvermelde vennootschap is voltooid en deze is op 12 juni, 2014 in het handelsregister doorgehaald.

De vereffenaar
AMTR Management N.V.

**Bijles aan huis
MAVO HAVO VWO**

Wiskunde, Natuurkunde,
Scheikunde en meer!
Meer dan 25 jaar ervaring.

Voor meer informatie
of aanmelding:
Ad Bax: Bij voorkeur
**whatsapp/sms
5612520**

Fundacion Arubano di Esnan Visualmente Incapacita
Primavera 233, Aruba Tel.(297)582-5222/ 582-5051, fax (297)582-0306
e-mail: favi@setarnet.aw website: <http://www.favi.org>

Turtug Aruba
(sporen van) een zeeschildpad gezien?
Bel TURTLE HOTLINE : 592 93 93

**Aruba is...
Beautiful!
...And Clean...**

Support:
**Fundacion
Aruba Limpi**
583-8383

AMIGOE
De Krant!!

Uitgeverij Amigoe (Aruba) N.V.,
uitgever van de Nederlandstalige krant
Amigoe op Aruba, zoekt een:

Parttime Incasso Medewerker (m/v)
(freelance)

De functie bestaat onder meer uit:

- Maandelijks zorgdragen voor incasso van de losse verkooppunten;
- Bijhouden en controleren van de verkooplijsten in samenwerking met locaties;
- Geïnde gelden op kantoor overhandigen;
- Klanten te allen tijde met tact en vriendelijkheid behandelen.

Voorkeur een Arubaan met:

- Eigen auto vervoer;
- Beheersing van het Nederlands, Papiaments en Engels;
- Loyaal, goede contactuele vaardigheden en klantvriendelijk.

Kandidaten kunnen t/m 22 september 2014 persoonlijk op kantoor te Bilderdijkstraat 16-2 solliciteren. Kantoor uren zijn van maandag t/m vrijdag van 8:00 a.m. tot 4:30 p.m.

Directie Uitgeverij Amigoe (Aruba) N.V.

THE CINEMAS
thecinemas.aw Valid till September 10

AT RENAISSANCE	AT PASEO HERENCIA
IF I STAY daily: 4:15 6:45 9:15 matinee: 12:15 2:00 late show: 11:45 NEW PG-13	IF I STAY daily: 4:45 7:00 9:30 matinee: 2:15 late show: 12:00 NEW PG-13
THE NOVEMBER MAN daily: 5:30 8:15 matinee: 12:15 2:45 NEW R	THE NOVEMBER MAN daily: 5:45 8:30 matinee: 3:00 late show: 12:00 NEW R
LET'S BE COPS daily: 5:00 7:30 9:45 matinee: 12:15 2:45 PG R	LET'S BE COPS daily: 5:15 7:45 10:00 matinee: 2:30 late show: 12:15 PG R
SIN CITY: A DAME TO KILL FOR 3D daily: 5:30 PG R	SIN CITY: A DAME TO KILL FOR 3D daily: 6:30 PG R
THE EXPENDABLES 3 daily: 8:00 late show: 11:00 PG-13	THE EXPENDABLES 3 daily: 9:00 late show: 11:45 PG-13
GUARDIANS OF THE GALAXY 2D daily: 4:00 matinee: 1:00 PG PG-13	GUARDIANS OF THE GALAXY 2D daily: 4:45 matinee: 2:00 PG PG-13
AS ABOVE, SO BELOW daily: 6:45 9:15 late show: 11:30 PG R	AS ABOVE, SO BELOW daily: 7:30 9:45 late show: 12:00 PG R
INTO THE STORM daily: 5:00 7:15 9:30 matinee: 12:00 2:45 PG PG-13	INTO THE STORM daily: 5:30 7:45 10:00 matinee: 3:00 late show: 12:15 PG PG-13
TEENAGE NINJA TURTLES matinee: 12:30 3:00 PG PG	HEAVEN IS FOR REAL matinee: 2:00 4:15 PG PG

MATINEE: SATURDAY & SUNDAY | LATE SHOW: FRIDAY & SATURDAY

**Verzekeringen
Pensioenen
Hypotheken**

ASCA
ASSURANTIE SERVICE CENTRUM ARUBA N.V.

Dienstverlening met een
persoonlijk karakter

Tel. 582-2720 • Fax 582-0200
Beatrixstraat 34 • Oranjestad
email: insurance@asca.aw

ARUBA

The Aruba Tourism Authority (A.T.A.) is the Destination Marketing and Management Organization for Aruba responsible for uniting tourism interests amongst the on- and off-island stakeholders/ partners for the purpose of coordinating destination marketing, destination development and destination partnerships. For this client we seek candidates for the following positions:

Business Manager

The position
As Business Manager your main responsibility is to assist the CEO in strategic and daily operations management/ matters. You contribute to strategic policy development and implementation hereof and you are responsible for project management concerning (strategic) projects with internal and/ or external focus. Furthermore you assist the CEO in matters related to staff- and support sections such as HR, Office Support and Facilities. You report to the CEO.

Your profile
You have a bachelor's degree (minimum) i.e. in the field of Business or Commercial Management and a minimum of 5 years' experience in a senior management position preferably in the hospitality industry. You have excellent leadership, communication and strategic and operational management skills. Furthermore you are analytical, customer focused and result oriented. You have excellent written and oral skills in English, Papiamentu and Dutch.

Destination Services Officer

The position
As Destination Services Officer you are responsible for management of the Business Unit Destination Services. You analyze destination development and related matters, you develop strategies, policies, plans and programs for destination development, trade relations, sponsorship, events, industry relations and visitor information platforms. You identify and follow-up on destination development opportunities, you build and maintain a network of stakeholders and you report to the CEO.

Your profile
You have a bachelor's degree (minimum) in the field of Marketing Management or Communications and a minimum of 5 years' relevant experience in an executive position preferably in the hospitality industry. You have excellent leadership, networking and (strategic) management skills. Furthermore you are analytical, customer focused and result oriented. You have excellent written and oral skills in English, Papiamentu and Dutch.

Branding Specialist

The position
As brand specialist you are responsible for the process of maintaining, improving, and upholding the Aruba brand. You provide support with regards to proposed campaigns, co-branding initiatives, promotions, sponsorship and on-island campaigns. Furthermore you plan and supervise the establishment of creative look and feel systems for communication pieces such as for example brochures and newsletters. You monitor brand related communications, you manage brand related registration and protection of Aruba's owned trademarks and you report to the CMO.

Your profile
You have a bachelor's degree (minimum) in the field of Marketing Management or Communications and a minimum of 5 years' relevant experience. Furthermore you have excellent project management and people skills. You are result oriented, creative, punctual and you have well developed problem-solving skills. You have excellent written and oral skills in English, Papiamentu and Dutch and you are flexible and willing to work irregular hours if the job so demands.

The offer
A.T.A. offers challenging positions in a dynamic environment and organization and an attractive remuneration and benefits package.

Procedure
For further information concerning the organization or the positions you can contact Mrs. Esther Baaij, Manager Human Capital Consultancy, Training & Assessments via hcm@deloitte.com or by phone: +297 582 6235. You can send your application letter and resume to hcm@deloitte.com no later than September 12, 2014. You will receive a confirmation within two days (if not, please contact us). An assessment may be part of the selection process. Your application will be handled confidentially.

Deloitte.

FRESH
104.3
DE HOORT HET VERSCHIL

Angelo's Classic Hit Mix
(Vr & Za: 7 - 8pm)
Angelo Steffen

Voor contact:
Studio: (297) 583 2121
Kantoor: (297) 583 2220
Sales: (297) 593 0705
Email: info@fresharuba.com
facebook.com/fresharuba

GTi ARUBA

MEGA DEALS!

Volkswagen Amarok

Total power, large interior space and imposing exterior style. Simply superior.
You deserve a Volkswagen Amarok.

Volkswagen Amarok:
2.0 liter 140 hp Turbo Diesel Manual | Power Steering | Airconditioning | ABS | ASR | ESP | Airbags
17" Alloy Wheels | MP3/Aux CD radio | Bluetooth interface | Remote Lock | Fog Lights

GTi Aruba
Sabana Berde 16D (across Garage Centraal Aruba) | Tel: 583 0326 | gtiaruba.com | facebook.com/GTiAruba

Parlementair jaar opent met zachte toon en harde maatregelen

Vervolg van pagina 1

Protest
Vrijwel de gehele AVP-fractie was vandaag tijdens de opening van het parlementair jaar in het zwart gekleed. AVP-fractieleider Rene Herd  beaamt dat zijn fractie dit ‘als statement’ heeft gedaan. “Dingen die fout zijn gegaan zijn fout. Dat kan je niet goedpraten, de manier waarop met het parlement is omgegaan. Binnen dit Koninkrijk kan dat niet, maar na vandaag is deze discussie voor ons ook gesloten. In de toekomst zullen historici en andere wetenschappers naar deze periode kijken en hun oordeel erover vellen. Hij heeft er vertrouwen in dat het oordeel van de toekomst zal zijn dat wij gelijk hebben. Maar we gaan daar niet bij stilstaan. Het volk heeft ons gekozen om dit land te regeren en dat gaan we doen”, aldus Herd . Zowel hij als premier Mike Eman (AVP) benadrukken aan *Amigoe* dat de waarnemend gouverneur in haar toespraak wees op haar formatieopdracht en hoe deze grotendeels al binnen één jaar is vervuld, wat er blijk van geeft dat de regering juist doet wat ze voorgenomen heeft, namelijk onder meer het hervormen van de pensioenen en de zorg en het handhaven van de sociale begunstiging waar het vorige kabinet

mee was begonnen.

Unicum
MEP-leider Evelyn Wever-Croes vindt het bijzonder dat voor het eerst in de Arubaanse geschiedenis een vrouw de toespraak van de gouverneur voorlas. “De toespraak begon met een zachtere toon en is geëindigd met zware aankondigingen zoals wij toch enigszins hebben verwacht.” De AZV krijgt een extra toeslag, de pensioenleeftijd wordt verhoogd en het innen van de belastingen wordt ge  intensiverd. “Dat zijn zaken waarvan we al dachten dat ze zouden komen, maar wanneer je dat zo hoort dan komt het toch hard aan.” Waarnemend gouverneur Tromp-Yarzagaray heeft dit toch op de juiste manier gebracht, aldus de MEP-leider. “Toch op een manier waarop een brug wordt gevormd van de zijde van het kabinet van de gouverneur en de Koninkrijksregering naar de Staten en de regering toe.” Daarom stoort de MEP-leider zich aan de protestactie van de AVP-fractie die vandaag met uitzondering van Statenvoorzitter Marisol Lopez-Tromp geheel in het zwart gekleed was komen opdagen, als signaal naar de gouverneur. “En dan net wanneer zowel de premier als de waarnemend gouverneur verzoenende taal spreken.”

Formele wetgeving
PDR-leider Andin Bikker

Foto: Marboes van Zeland

Statenleden staan vanochtend in het parlement tijdens het spelen van het volkslied aan het einde van de ceremoniële opening van het parlementair jaar.

zegt in ieder geval blij te zijn met de verzoenende toon van de regering naar de gouverneur toe. “Aan de andere kant zijn we zeer bezorgd dat de regering weer lijkt te willen steunen op die ene economische pilaar waar ze al jaren over praten, namelijk de handelsbrug tussen Latijns-Amerika en Europa.” Volgens Bikker is er nog geen enkele formele wetgeving ingediend bij de Staten ter ondersteuning van die plannen, waar de regering al jaren geld aan spendeert, aldus Bikker. “Er is alleen een begunstigend beleid ge-

komen, maar geen enkele investeerder die zijn geld serieus neemt, gaat investeren op basis van beleid dat van de ene op de andere dag gewijzigd kan worden. Bij formele wetgeving kan je niet zo makkelijk wijzigen, dus als de regering deze nieuwe economische pilaar serieus neemt dan moet zij ook formele wetgeving indienen”, stelt Bikker. Hij zegt ook bezorgd te zijn over maatregelen die zijn aangekondigd in de toespraak van de gouverneur, waaronder een nieuwe bestemmingsbelasting op de zorg en een nieuwe koers-

winstmarge ten bate van de Centrale Bank van Aruba (CBA). “Naar onze mening is de regering ad hoc bezig. Ze hebben geen visie als het gaat om belastinghervormingen. Want ze proberen telkens bestemmingsbelastingen te introduceren waarmee de bevolking onevenredig wordt belast. Alle voordelen die aan de bevolking met de linkerhand werden gegeven, worden nu met de rechterhand weggenomen”, aldus de PDR-leider die vreest dat dit allemaal een negatief effect gaat hebben op de economie van Aruba.

Landslab in problemen door hoge werkdruk en lange wachttijden

ORANJESTAD — Ontevredenheid bij cliënten van het Landslaboratorium en een te grote werkdruk bij het personeel, doen Volksgezondheid-minister Alex Schwengle (AVP) naar verluidt overwegen om de bezuinigingsmaatregelen bij het Landslaboratorium terug te draaien.

Sinds enkele maanden zijn alle contracten bij het Landslaboratorium met 20 procent teruggebracht. De medewerkers werken 20 procent minder voor eenzelfde hoeveelheid minder salaris in het kader van de bezui-

nigingen. In eerste instantie zouden alle contractanten naar huis gestuurd worden, maar met deze maatregel kon uiteindelijk iedereen aan het werk blijven. Dat de korting niet het gewenste effect heeft, blijkt uit de vele

klachten van mensen die gebruik maken van de diensten van het Landslaboratorium. De wachttijden lopen op, cliënten zijn daardoor ontevreden. Die ontevredenheid en de toegenomen drukte maakt het werken voor de medewerkers uiterst moeilijk. Voor de medewerkers heeft deze gang van zaken vervelende consequenties. De contracten werden eind april beëindigd, maar een

dag later ging het nieuwe contract in. Voor sommigen betekende dat het einde van hun vakantieplannen, want alle vakantiedagen van het oude contract waren vervallen. Uiteraard worden die dagen alsnog uitbetaald, maar zonder vrije dagen is het moeilijk om te vakantie te houden. Het terugdraaien van de contractwijziging zou betekenen dat het personeel geheel onnodig de dupe is geworden van de bezuinigings-

golf die eind april leidde tot het naar huis sturen van alle contractanten in overheidsdienst.

Schoolvaccinaties beginnen

ORANJESTAD — Tijdens de eerst ronde van vaccinaties op de basisscholen, tussen 15 september en 6 oktober, zullen inentingen worden gegeven tegen difterie, kinkhoest, tetanus en polio (DKTP), difterie, tetanus en polio (DTP) en tegen mazelen, bof en rode hond (MMR). Tussen 3 en 28 november, de tweede ronde, volgen vaccinaties tegen humaan papillomavirus (HPV) als bescherming tegen baarmoederhalskanker.

Dit laat Jeugdgezondheidszorg (JGZ) weten. Vanaf dat een baby geboren is draagt

het Wit-Gele Kruis (WGK) zorg voor de eerste inenting. Er wordt dan ook een

vaccinatieboekje afgegeven wat handig is bij reizen naar het buitenland bijvoorbeeld. Gaat het kind op een gegeven moment naar school, dan zorgt JGZ ervoor dat zij daar de benodigde inentingen ontvangt. Kleuters die geboren zijn tussen 1 oktober 2008 en 31 december 2009 krijgen een vaccinatie tegen DKTP en MMR (die laatste alleen

wanneer zij die niet als baby bij het WGK hebben gehad). Dezelfde inenting krijgen de eerste klassen van de basisschool wanneer zij die als kleuter oversloegen. DTP en MMR worden gegeven voor degenen die dat ook in de vijfde klas nog niet ontvingen of voor tienjarigen op speciale scholen. De meisjes in de zesde klassen worden geprikt met het HPV, zo ook in de eerste klas voortgezet onderwijs. Op deze manier tracht JGZ alle kinderen te bereiken. Ieder kind ontvangt een speciaal formulier waarop de ouder of voogd toestemming kan geven voor de inenting. JGZ dringt er bij de ouders op aan het formulier ingevuld op school te retourneren zodat de kinderen, ter bescherming van hun gezondheid, de benodigde inentingen ontvangen. Voor meer informatie kan er gebeld worden met 522-4200 of 582-7112, of stuur een e-mail naar: jgz@aruba.gov.aw.

Grote rampoefening luchthaven

Foto: archief

ORANJESTAD — Luchthaven Reina Beatrix was vanochtend van half negen tot half elf gesloten voor al het luchtverkeer. Ook toegangswegen naar de luchthaven waren korte tijd afgesloten. Reden voor de sluiting was een grootschalige rampenoefening van de luchthaven in samenwerking met hulpdiensten. De oefening is, zoals voorgeschreven door de internationale luchtvaartautoriteit ICAO, een tweemaal teruggerekend evenement waar hulpdiensten als de brandweer, politie, Volksgezondheid en andere instanties aan meewerken. Het doel is om te trainen voor het geval van een echte calamiteit, zodat de diensten goed voorbereid zijn en kunnen samenwerken. De oefening viel dit jaar ongelukkig met de opening van het parlementair jaar. Vanwege beide evenementen waren verkeerswegen door de politie afgesloten. Vooral het verkeer dat gebruik wilde maken van L.G. Smith Boulevard had hier vanochtend veel last van.

IN HET KORT

Marihuana (1)
Bij de Hooiberg ter hoogte van Indian Rock stond een auto wat afzonderlijk geparkeerd. In de auto zat een vrouw alleen en de politie wilde haar waarschuwen, want op die plaats komen vaak personen die verdoven de middelen gebruiken. Bij het voeren van het gesprek viel de agenten wel een vreemde geur op. Het bleek dat de vrouw marihuana had gerookt. In de auto bevonden zich zakjes met marihuana en attributen voor het roken van deze softdrug. De hoeveelheid was te klein voor aanhouding, dus kreeg ze proces-verbaal en werden de drugs meegenomen.

Marihuana (2)
Een patrouille in Macuarima had meer succes met de marihuanabestrijding. Zij roken bij een huis ‘de intense geur van cannabis’ en troffen in de tuin twee planten aan van een meter hoog. Vervolgens zagen ze in de mondi 34 planten waarvan vier met bloeiende toppen. Ook namen ze nog twee zakjes met een onbekende substantie in beslag.

Geen slaapplek
In Bushiri lag een oude

vrouw op de trap te slapen. Haar zus wilde de deur niet voor haar open doen en zelf heeft geen vaste woon- of verblijfplaats. Ook de rest van de familie stelt haar aanwezigheid niet op prijs. De politie adviseerde haar om maar nogmaals op de deur van de zus te kloppen.

Plasprobleem
Een aangifte van mishandeling bij de politiewacht in Shaba. M. stond te plassen en kreeg een klap in zijn nek. Toen hij zich omdraaide kreeg hij vervolgens een klap in zijn gezicht. Hij kent de dader en kon de naam dus doorgeven aan de politie.

Geen riem, wel drugs
Surveillanten van de politie werden bij Moomba Beach aangevallen door een hond. De baas van de hond stond in de buurt. Hij kreeg de opdracht de hond aan te lijnen, maar hij had geen riem bij zich. Toen het geheel zich herhaalde, vroegen de agenten de man om zijn identiteitsbewijs. Dat had hij niet bij zich. Hij werd aangehouden en voorgeleid. In zijn zakken werden verdovende middelen en geld aangetroffen.

Benzine en diesel opnieuw goedkoper

ORANJESTAD — Een liter benzine kost morgen aan de pomp 4,3 cent minder dan vandaag. De benzineprijs wordt namelijk verlaagd naar 2,29 florin per liter. De prijs van diesel gaat ook omlaag, met 0,7 cent en komt op 2,01 florin per liter. De prijs van kerosine stijgt met 1,3 cent naar 1,95 florin per liter. Dat heeft het ministerie van Economische Zaken, Communicatie, Energie en Milieu vandaag bekend gemaakt. Het is de

tweede achtereenvolgende maand dat benzine in prijs daalt. Vorige maand werd benzine bijna 7 cent per liter goedkoper. Het hoogste prijsniveau voor benzine was dit jaar tot nu toe in juli. Toen kostte een liter ruim 2,40 florin. Aan het begin van dit jaar lag de benzineprijs aanmerkelijk lager. Toen waren consumenten nog geen 2,20 florin kwijt voor een liter. Diesel is dit jaar nog niet zo goedkoop geweest.

Dimas weer week dicht

ORANJESTAD — Directie Beleid, Toelating en Integratie Vreemdelingen, Departamento di Integracion, Maneho y Admision di Stranhero (Dimas) is opnieuw een week gesloten, namelijk vanaf vandaag tot en met vrijdag. De reden die in het persbericht wordt gegeven is ‘noodzakelijk onderhoud’. Klanten die een bevestigde afspraak hebben, vanaf gisteren tot en met vrijdag, worden automatisch op dezelfde weekdag en tijd naar volgende week verplaatst. De instantie geeft aan de klanten hiervan per e-mail op de hoogte te hebben gebracht. 28 juli verhuisde Dimas naar een nieuw gebouw aan de Paardenbaaistraat 11. In verband met de verhuizing waren de deuren toen ook gesloten van 16 tot en met 23 juli. Amigoe trachtte tevergeefs meer informatie te achterhalen over de reden van de huidige sluiting. Niemand nam de telefoon op.

Ramkraker krijgt 30 maanden celstraf

ORANJESTAD — Het Openbaar Ministerie (OM) liet gisteren weten dat de veroordeelde van de twee ramkraken bij respectievelijk de RBC-geldautomaat ter hoogte van het Valero-tankstation Ponton en de drive-thru ATM van Arubabank in Paradera, Michael Koense, 30 maanden onvoorwaardelijk heeft gekregen.

door onze verslaggever
Linda Reijnders

In eerste aanleg waren dat 18 maanden, maar in dit geval vond het OM een strafverhoging op zijn plaats vanwege de uitvoerige voorbereiding, de eerdere veroordeling en het feit dat hij speciaal naar Aruba was gekomen om de strafbare

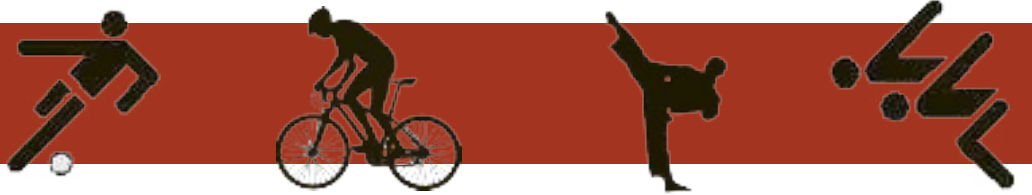
feiten te plegen. Advocaat John Zara reageert vanmorgen op de vraag van *Amigoe* wat hij van het vonnis vindt. “Ik had veel minder verwacht. Maar mijn cliënt en ik tekenen cassatie aan. Vandaag of morgen gaat dit gebeuren en dan gaan we een proces in dat wel   n tot twee jaar kan duren.” De reden voor de hoge straf is vol-

gens de advocaat dat het hof vindt dat hij de daad willens en wetens pleegde.

Achter de tralies
Op 27 en 29 augustus vorig jaar werden twee ramkraken gepleegd waarbij een zogeheten thermische lans werd gebruikt. De tweede ramkraak mislukte, maar hoewel er geen geld werd gestolen, werd er wel veel schade aangericht. Enkele dagen later werd Koense ,samen met zijn vrouw, aangehouden en verhoord. De vrouw van Koense werd na een paar dagen vrijgelaten. Koense

zit sindsdien vast, hij werd op 4 april door de rechter in eerste aanleg veroordeeld tot achttien maanden celstraf en het betalen van 50.000 florin boete. Destijds sprak Zara van een schending door het OM van ‘de goede procesorde’ door geen grondig onderzoek te plegen. Volgens hem heeft het OM flinke steken laten vallen, zei hij toen. “In plaats van grondig onderzoek te verrichten hebben ze zich alleen gericht op Koense, dat is een schande.” Zara eiste dat het OM niet ontvankelijk werd verklaard, maar dat is niet gebeurd.

In beweging

Van de training op het veld, in het water, op de weg of in de zaal op weg naar internationale roem en medailles: Aruba is in beweging. *Amigoe* brengt in deze sportrubriek resultaten van verenigingen, clubs en stichtingen en initiatieven in beeld.

35ste Turibana 10 km.

Een grote groep hardlopers verscheen afgelopen zondagmorgen voor dag en dauw aan de start van de vijfendertigste editie van de Turibana 10 kilometer wedstrijd. Het startschot werd gegeven ter hoogte van Centro Deportivo Libertador Betico Croes en de finish was bij Panaderia Del Campo na Turibana. De in totaal 467 atleten werden verdeeld in verschillende categorieën, geselecteerd op leeftijd en geslacht. Bij de mannen kwam de bekende hardloper Ronald Staring als Overall Winner uit de bus. Marina Heronimo kwam als eerste vrouw over de eindstreep. Bij het onderdeel 'Walk' waren Luis Hunt en Filomena de beste. Ook John Hidalgo werd gefeliciteerd met zijn prestatie, hij nam namelijk voor de drieëndertigste keer deel aan het sportevenement.

Eerste indoor wedstrijd Sarah-Quita

Ondanks haar onervarenheid in het indoor windsurfen, weet Sarah-Quita Offringa (23) opnieuw hoge ogen te gooien tijdens het indoor event in Warschau (Polen), als onderdeel van de PWA World Tour. De slalom verliep niet geheel vlekkeloos, waardoor Offringa buiten de prijzen viel. Bij het onderdeel Freestyle daarentegen wist ze opnieuw de eerste plek op het podium te bemachtigen. Het Arubaanse talent staat momenteel eerste in het klas-

Winaars Turibana 10 km.

sement van de PWA World Tour, freestyle windsurfen. Foto's en films van haar indoorwedstrijden zijn te zien op haar Facebookpagina SarahQuitaOffringa

Electric Festival Beach-tennis

Afgelopen weekend vond het Electric Festival plaats. In het teken van het muziek-evenement werd ook een beachtennis toernooi georganiseerd. De eerste

rondes vonden plaats bij Tropicana Beach Tennis Courts. De finales werden afgelopen zondagmiddag gespeeld op het strand van Nikky Beach. Onder de klanken van housemuziek stonden bij de vrouwen Maria Buuts en Betza Rasmijn tegen Karina Staring en Dorilis Werleman in de finale. Uiteindelijk gingen Buuts en Rasmijn er met de zege vandoor. Bij de mannen werd een zinderende finale

Electric Festival Beach Tennis Finals Aruba 2014.

Sarah-Quita Offringa bij het indoor windsurfen.

gespeeld. In twee tie-breaks en nog een derde set waren de Venezolanen Pedro en Jorge Peñalver te sterk voor de Brazilianen Ramon Guede en Diogo Carneiro. Naast de eer gingen de winnaars er vandoor met een mooi geldbedrag.

Flying Arubies klaar voor WK

De Flying Arubies, Nicole van der Velden en Thijs Visser, zeilers op de Olympische Catamaran, starten vijftien september aanstaande in het wereldkampioenschap zeilen. Ze moeten hier hoge ogen gooien om hun droom, deelnemen aan de Olympische Spelen in Rio de Janeiro in 2016, in vervulling te laten gaan. De stuurvrouw bliesseerde vlak voor het toernooi haar vinger, maar is hier nu van hersteld. Het Arubaanse duo is klaar het grote toernooi. Meer informatie volgt in de maandelijkse rubriek 'Wind in de Zeilen' in *Amigoe*.

'This is our city, this is Aruba'

ORANJESTAD — Met een presentatie startte Heineken-importeur Romar Trading gisteravond de internationale 'Cities of the World'-campagne op Aruba. De aanwezige pers kreeg het bier aangeboden in flesjes die bij de actie horen; bierflesjes die verwijzen naar wereldsteden. Met het bier was niets mis, het is ook hetzelfde gesten als anders. Onder de dop zit echter een code verborgen waarmee je een reis naar een wereldstad kunt winnen. Een promotieteam ondersteunt de actie onder meer met opvallende auto's die de komende tijd over Aruba zullen rijden. Liefhebbers van het biermerk kunnen komen in aanmerking om in de promotievagens mee te rijden. De actie loopt tot 2 november.

COLOFON

Uitgeverij Amigoe (Aruba) N.V.
Tel: (297) 582-4333 Fax: (297) 582-2368

Bilderdijkstraat 16
Postbus 323, Oranjestad, Aruba

Directie:
Sigrid Hammelburg
arubadirectie@amigoe.com

Redactie:
Alex Lacle (coördinator)
Linda Reijnders
Jackeliene Geeve
Mirte de Rozario
Nynke Wiersma

Nico van der Zee (corrector)
arubaredactie@amigoe.com

Administratie:
Zulaika Kelly (abonnements)
Grecia Willems (advertenties)
adminaruba@amigoe.com

Opmaak:
Zulma Kock
avisoaruba@amigoe.com

Verkoop:
Tiziana La Torre
tlatorre@amigoe.com
Jamey Baire

jbaire@amigoe.com

Distributie:
Zulaika Kelly, Zulma Kock
abonementaruba@amigoe.com

Kantooruren:
Maandag t/m Vrijdag 8.00am-4.30pm

Bankrekeningnummers:
Caribbean Mercantile Bank #20651903
Banco di Caribe #81027801

Klachten over bezorging?
Mail naar
klachtenaruba@amigoe.com.

Aanmelden Appeltjes van Oranje 2015

Beter voor elkaar!

is het thema van de Appeltjes van Oranje 2015. Het Oranje Fonds zoekt succesvolle, **bestaande** initiatieven die de economische achterstandspositie van mensen verbeteren. Zodat zij meer en makkelijker mee kunnen doen in de maatschappij.

Heeft of kent u zo'n initiatief? Meld het dan **uiterlijk 30 september 2014** aan voor de Appeltjes van Oranje 2015!

De jaarlijkse prijs bestaat uit een geldbedrag van € 15.000 en een bronzen beeldje, uitgereikt door Koningin Máxima, beschermvrouwe van het Oranje Fonds.

Kijk voor meer informatie en de aanmeldprocedure op www.oranjefonds.nl/appeltjes.

Oranje Fonds
voor sociale initiatieven

Brengt ons bij elkaar.

SURINAM AIRWAYS

MIAMI

TRAVEL PERIOD: SEPT 26 - DEC 05, 2014

SUPER SPECIAL

Awg. **477**:- * p.p.

Book between Sept 01 - Sept 12, 2014.
Return no later than DEC 10, 2014.

- ✓ Roundtrip airfare on Surinam Airways
- ✓ Two Free checked Luggages

CALL 582 7896

* Including all taxes and booking fees
Blackout dates: Autumn vacation, October 02-09 and Thanksgiving, November 16-28

Ford
Go Further

10 MEGA REASONS

To choose a Ford

Ford Escape Ford Edge

- Up to AWG 7,000 discount
- Starting at AWG 1,070,- p.m.*
- 3 Years Free Premium Maintenance Plan
- 7 Standard airbags
- SYNC® with MyFord® (Bluetooth & USB)

MEGA September 13, 2014 at Aruba Bank Camacuri 5:30 pm - 8:30 pm

- AWG 3,000 discount
- Starting at AWG 1,249,- p.m.*
- 3 Years Free Premium Maintenance Plan
- 6 Standard airbags
- 17" Alloy wheels

*Monthly payment is based on 100% financing for 6 years at the interest of 8%.
Advertised monthly payment and interest rate is offered by Aruba Bank. Models shown are a Escape Titanium and Edge SE.

PASSION for CARS

R. E. Yrausquin & Sons

R.E. Yrausquin & Sons (Aruba) N.V. | L.G. Smith Boulevard 1121 | Oranjestad, Aruba | Tel: (297) 524 4444 | Fax: (297) 532 8861 | Website: www.ryson.com | Email: info@ryson.com

Nieuw glasvezelnetwerk voor Colegio Arubano

ORANJESTAD — Computers op school. Het lijkt eenvoudig: computers aanschaffen, software installeren en aan de slag. In de praktijk is het een stuk ingewikkelder. Het Colegio Arubano is er al jaren mee bezig, met vallen en opstaan. Met de aanleg van een nieuw netwerk door telecombedrijf Setar en verbinding met een supersnel glasvezelnetwerk is nu weer een hindernis overwonnen.

In 2008 schafte het Colegio Arubano het computerprogramma Magister aan. Het is het meest gebruikte programma in Nederland voor de schooladministraties in het voortgezet onderwijs. Er werden computers geïnstalleerd, cursussen gegeven en stukje bij beetje werd het programma in gebruik genomen. Alle leerlinggegevens kwamen digitaal beschikbaar: adressen, telefoonnummers, oudergegevens, vakkenpakketten, cijfers, rapporten, gespreksverslagen en alle boeken van het boekenfonds. Die gegevens moeten natuurlijk ingevoerd worden. Geen probleem voor de administratie en het boekenfonds, maar het duurde even voor alle docenten overtuigd waren van het nut van het programma en ook de discipline oprichten om het programma van informatie te voorzien. Het lukte en al jaren is Magister nu de ba-

sis voor managementinformatie, rapporten, diploma's en alles wat een school aan informatie moet produceren. Ook ouders kregen toegang tot de gegevens van hun leerling via het internet en docenten konden na enige tijd ook thuis hun gegevens invoeren. Absentieregistratie werd voor de school een prioriteit, ook al omdat de leerplicht ingevoerd werd. Het is voor Arubaanse leerlingen vaak geen vanzelfsprekendheid om op tijd in de les te verschijnen en er waren veel absenties die niet verantwoord worden. Om dat goed te bewaken moet het Colegio van 1800 leerlingen elk uur registreren of ze in de les zijn verschenen en of ze ook op tijd waren. In Magister was dat goed mogelijk door gebruik te maken van iPods en Smartphones. De docent kijkt aan het begin van de les om zich heen en klikt

op het apparaat even aan wie afwezig is. Een mooi systeem, maar de technische problemen waren groot en de docenten werden er moede van. De verbindingen op school en met het internet bleken ontoereikend. "Je moest de absenties in de klas invoeren en als je dat gedaan had, sloeg het systeem vast. Dan mocht je het aan het eind van de dag nog eens proberen. Na een poosje ben ik maar gewoon opgehouden met het registreren van absenties", aldus een docent die liever anoniem wilde blijven. Er kwam hulp van Setar. Het bedrijf wil invulling geven aan haar maatschappelijke verantwoordelijkheid door scholen te ondersteunen op hun terrein van telecomunicatie. Het heeft twee jaar geduurd, maar nu ligt er een supersnel netwerk met glasvezelkabel en heeft Setar een compleet nieuwe serverruimte opgezet. In elk lokaal is nu snel internet beschikbaar en de techniek is nu wel beschikbaar voor een goede absentieregistratie. Magister is in de jaren dat het programma op Aruba gebruikt werd, ook verder ontwikkeld. Die ontwik-

Foto: Alfredo Caputo

kelingen gingen aan het Colegio Arubano voorbij. De nieuwste versie van het programma staat centraal op computers in Nederland en dat was met de internetverbindingen problematisch. Ook dat is nu met de Setar-glasvezel opgelost. Dat betekent ook dat nog meer functies beschikbaar komen. Docenten kunnen

beter thuis werken, ouders en leerlingen hebben nu eenvoudiger en beter inzicht in hun gegevens. De automatisering van het Colegio moet met het nieuwe netwerk opnieuw een impuls krijgen. De onlangs gehouden studiedag sloot daarop aan. Docenten konden zich verder oriënteren in technieken waarbij

de informatietechnologie centraal staat. Alle leerlingen van Colegio krijgen bij aanvang van hun schoolcarrière een mailadres. Dat gaat via internetbedrijf Google waardoor nu ook Google Apps for Education beschikbaar is. De schoolleiding wil de aanwezige smartboards en beeldschermen beter inzetten, meer

docenten er gebruik van laten maken. Lessen worden voor de leerlingen ongetwijfeld interessanter. Of alle leerlingen blij zijn met alle ontwikkelingen is de vraag. In een brief geeft rector Jossy Tromp aan dat nu nog meer aandacht uitgaat naar spijbelgedrag en dat bureau leerplicht nog beter geïnformeerd gaat worden.

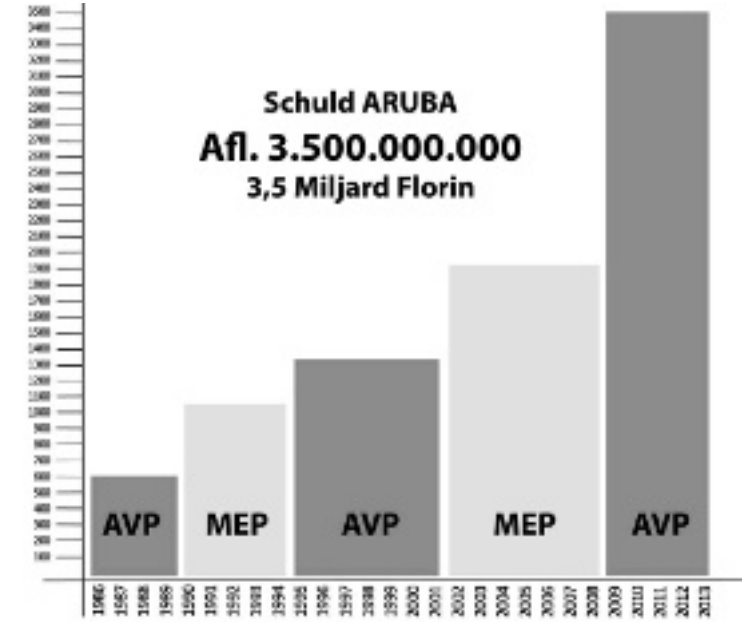
Onder de loep

Houtluis

Armand Hessels schreef tot 2009 regelmatig opinie-stukken waarin de lezer een kijkje kreeg achter de politieke schermen. In 2009 zakte de moed hem in de schoenen toen opnieuw massaal op traditionele politieke partijen gestemd werd. Recentelijk besloot hij zich toch weer met de politiek te bemoeien. Aanleiding was de aanval vanuit politici op de gouverneur. Hessels denkt dat de tijd nu wel is gekomen om te breken met 'traditionele politiek'. In deze serie artikelen neemt hij de politiek onder de loep. Niet alleen met kritiek maar ook, waar mogelijk met oplossingen. Naast politieke kwesties schrijft Hessels ook over zaken als milieu, onderwijs en religie.

De 28 jaren Status Aparte van Aruba kenmerken zich voor het grootste deel door politiek wanbeleid. Politieke benoemingen aan de lopende band, grootschalige verspilling van publieke gelden, voor honderden miljoenen fout gelopen overheidsprojecten, misbruik van pensioenfondsen ten behoeve van politiek gewin, stelselmatige overtreding van de Comptabiliteitswet bij het verrichten van aanbestedingen, enzovoorts. Deze hebben de Arubaanse gemeenschap intussen miljarden gekost. De politiek was niet in staat om binnen de zeer ruime en jaarlijks toenemende financiële ka-

ders te opereren. De chronische begrotingstekorten en het daaruit voortvloeiende leengedrag hebben inmiddels geleid tot een gigantische overheidsschuld van ruim 3,5 miljard florin met jaarlijkse rentebetalingen van ruim 160 miljoen florin. Per dag betekent dit alleen al aan rente omstreeks 450.000 florin. Reeds in een vroeg stadium van de Status Aparte waarschuwden talloze financiële instellingen de opeenvolgende overheden voor de gevolgen van hun (wan)beleid. Dat waren niet alleen nationale instellingen, maar ook internationale instanties als de

IMF. Praktisch alle waarschuwingen werden in de wind geslagen. Ook Nederland had zijn bedenkingen, maar bemoeide zich niet met het beleid, ondanks dringende verzoeken daartoe van beide grote partijen zolang deze in de oppositie zaten. Dat deed zij wegens de bepaling in het Statuut dat de koninkrijkspartners

hun eigen zaken autonoom regelen. Pas toen de financiële moeilijkheden in 1993 onder het MEP-bewind volledig uit de hand dreigden te lopen was Nederland, op verzoek van de Arubaanse regering(!), bereid bijstand te verlenen. Daarbij stelde zij de voorwaarde dat Aruba intern orde op zaken zou stellen.

Hoewel de overeenkomst door de leiders van beide grote Arubaanse partijen MEP en AVP werd getekend, hielden zij zich daarna op geen enkele wijze aan de beloofde verbeteringen in de (financiële) kwaliteit van het bestuur. Vanzelfsprekend liep de situatie hierdoor na elke volgende regeringsperiode verder uit de hand. Het was een ieder met een greintje verstand intussen duidelijk dat er niet hoefde te worden gerekend op enig verantwoordelijkheidsgevoel van onze politici.

Dank zij verschillende eenmalige 'meevallers' voor de overheid (zoals bijvoorbeeld met de verkoop van het Plant-hotel), slaagde zij er steeds in het hoofd net boven water te houden. Aangezien zij bleef geloven in dit geluk, stelde zij haar uitgangspatroon niet bij. Integendeel, elke nieuwe regering deed weer een stevige schep bovenop de uitgaven van haar voorganger. Een goed inzicht in het te voeren en gevoerde finan-

cieel beleid ontbrak echter, want elke nieuwe regering kenmerkte zich bovendien door voortgaande inbreuken op bepalingen van de Staatsregeling ten aanzien van de indiening van begroting en jaarrekening. Deze werden jaar in jaar uit veel te laat (begroting) en zelfs decennialang helemaal niet (jaarrekening) ingediend. Hetgeen wel werd ingeleverd was volgens de Algemene Rekenkamer van dusdanige kwaliteit dat het 'onmogelijk was het financieel beheer van het land goed te beoordelen'. Voor de parlementen van wisselende meerderheids-signatuur vormden al deze overtredingen en tekortkomingen echter nooit enig probleem.

Op grond van dit beleid moest het schip Aruba financieel eens op de klippen lopen. Er is geen diepgaande financiële kennis van zaken nodig om te beseffen dat Aruba slechts met heel zware offers haar huidige schulden en bijbehorende rente zelfstandig (= autonoom) mogelijk kan

aflossen. Dat er dan gezocht wordt naar manieren voor schuldverlichting is dus onvermijdelijk. Dat door enige hulpverlener eisen worden gesteld aan de kwaliteit van het (financieel) bestuur is logisch.

Daarmee stelt deze haar hulp veilig en voorkomt zij herhaling. De beschuldiging van 'verkrachting door en/of inleveren van de autonomie aan Nederland', zoals is gebeurd bij het integriteitsonderzoek van het MEP-beleid in 2010 door de WODC en nu bij het Cft-onderzoek naar de financiële situatie tijdens het AVP-bewind is dan ook een volledige verdraaiing van de werkelijkheid.

Dit dient slechts om de eigen bevolking een rad voor de ogen te draaien. Het zijn namelijk de Arubaanse politici van beide grote partijen die als houtluizen decennialang de fundering van de Status Aparte hebben weg geknaagd. Daarmee hebben zij zelf de autonomie van Aruba om zeep geholpen.

COLUMN ZEE

Kindmoedertjes

Van maandag tot en met vrijdag bespreekt Nico van der Zee in deze column zinnige en onzinnige zaken. Reacties zijn welkom: nicovanderzee@gmail.com.

Ik heb een vrouw die nogal wat jonger is. Er zijn dagen dat ze wel blij met mij is en dan geeft ze te kennen dat het heel jammer is dat we elkaar niet veel eerder ontmoet hebben. Ik bederf haar plezierige gedachten dan maar door te zeggen dat ik in die tijd waarschijnlijk geen belangstelling getoond zou hebben. Toen ik al ruim in de twintig was, was zij nog maar 13 en ik keek uiteraard niet naar meisjes van 13 om. Uiteraard, schrijf ik, maar zo vanzelfsprekend is dat dus niet. Op de voorpagina van de *Amigoe* van zaterdag stond een verhaal dat iedereen wel geraakt zal hebben. De lotgevallen van meisjes op de basisschool die bezwangerd werden door jongens die al volwassen zijn. Het gaat niet goed met die meisjes, het gaat niet goed met de kinderen. Het is een inriest verhaal. Hoe het met de jongens gaat, wordt niet besproken. Volgens de wet zijn ze strafbaar, maar de ouders van het meisje doen liever geen aangifte. In sommige gevallen omdat het om familie gaat. Dat maakt het nog erger. Waar je als kind recht hebt

op een beschermde omgeving in je gezin en familie, blijkt het gevaar juist vanuit die familie te kunnen komen. Ik ben meestal wel diplomatiek in mijn woordkeuze, maar nu even niet. Jongens ouder dan 18 die meisjes van 13 zwanger maken vind ik zielige psychopaten die maar zo snel mogelijk hulp moeten zoeken. Tienermoeders zijn op Aruba en de andere Caribische eilanden een groter probleem dan in de rest van de wereld. Tenminste als we kijken naar ontwikkelde landen. Kijk je naar de statistieken, dan is het probleem op Aruba van dezelfde omvang als in ontwikkelingslanden in Afrika. Nederland heeft ongeveer vijf keer minder tienerzwangerschappen, relatief gezien. En de statistieken van Nederland beginnen bij 14 jaar, niet bij 13 jaar. Bovendien zie je in de cijfers van Nederland vooral weer meisjes terug met een Antilliaans/Arubaanse achtergrond. De kans op een tienerzwangerschap in Nederland is voor die meisjes vijf keer groter dan voor kinderen uit een autochtone omgeving. Het is een probleem dat we serieus moeten nemen als we

pretenderen een beschaafd en ontwikkeld land te zijn. De Skoa heeft voor haar katholieke scholen nu het voortouw genomen met de invoering van seksuele educatie. Een heel belangrijk initiatief. Gelukkig worden ook de ouders daarbij betrokken, want het is niet alleen een zaak van de scholen. Alleen is het weer de vraag welke ouders op die workshops komen. Waarschijnlijk de ouders die normaal doen over seksualiteit, die hun kinderen beschermd hun seksualiteit laten ontwikkelen. Ik vraag me ook af hoe het zit met de abortussen op Aruba. Je ziet ze niet terug in de statistieken van tiener-

moeders. In de Nederlandse statistieken wel. Daar zie je dat 60 procent van de tienerzwangerschappen eindigt in abortus. Maar abortus is ook al weer zo'n onderwerp waar we op Aruba moeilijk open over kunnen praten. Die jongens tot slot nog even, de daders in dit geval. Je zou graag willen dat ze niet buiten schot bleven. Iedereen die een misstap maakt op ons eiland komt met foto, naam en toenaam in de Papiamentstalige kranten. Ik ben daar niet voor, maar als we dat toch zo laten, zet dan ook maar foto's in de krant van meerderjarige jongens die meisjes van 13 zwanger maken. Misschien dat zo iets een beetje helpt.

Eerste reggaefestival One Love Aruba

ORANJESTAD — “Er is een wereldwijde reggae revival gaande en daar sluit dit festival op aan”, aldus organisator Francie Celaire aan Amigoe. Het eerste One Love Aruba Reggae Festival, op 8 november, gaat niet alleen over muziek, maar biedt een heel concept.

Een cultuurmarkt met eten, snacks, Arubaanse en Caribische nijverheid en een kunst-expositie maken deel uit van het festival. Muziek wordt gebracht door een deejay, lokale musici en internationale artiesten die een positieve 'vibe' overbrengen. Celaire vertelt dat er een mondiale trend is waarin reggae en haar filosofie terugkomen. Jonge artiesten brengen steeds vaker de boodschap van liefde, eenheid en vrede die terugvoert naar de legendes Bob Marley, Peter Tosh en Lucky Dube. Voor hen was de reggaemuziek een manier om zich spiritueel uit te drukken en een bepaalde boodschap uit te dragen met een revolutionaire en maatschappelijk kritische noot. Zaterdag 8 november is het dus de beurt aan Aruba om de One Love boodschap uit te zenden. De locatie waar dit festival plaatsvindt is nog niet bekend, maar de organisatie is bezig met verschillende opties, laat Celaire we-

Jefferson Paris, lokaal reggae artiest.

ten. Ook zal er spoedig meer bekend zijn over de *line up* van artiesten die afkomstig zijn uit Aruba, Nederland, Duitsland en Italië. Behalve pure reggae zal er ook reggae fusion met jazz, soul, dance-

hall en soca op de planken staan. Amigoe houdt een vinger aan de pols bij het reggae festival. De Facebookpagina facebook.com/arubareggae-fest verstrekt de nodige informatie.

Bonden leggen oor te luisteren bij leden

WILLEMSTAD — Het woord is nu aan de leden. In deze bewoordingen kijkt Abvo-voorzitter Wendy Calmes vooruit naar de ledenvergadering van alle ambtenaren, die morgen in het New Song-gebouw in Muizenberg wordt gehouden. Tijdens deze vergadering zullen leden van de vakbonden voor personeel in dienst van de overheid, zich moeten uitspreken over de principe-akkoorden die hun besturen in de afgelopen periode met de overheid hebben bereikt.

De vergadering is opgeroepen door de Abvo (ambtenaren), Napb (politie), STRAF (douane- en belastingwezen) en SAP (politie- en justitiële keten), die zitting hebben in

het Centraal Georganiseerd Overleg in Ambtenarenzaken (CGOA). De vakbond voor niet-onderwijzend personeel in de onderwijssector, STSK, heeft zich ook solidair ver-

klaard met haar collega-vakbonden en steunt het overleg van morgen. Op tafel liggen morgen zes principe-akkoorden die de regering en de vakbonden in de afgelopen periode hebben bereikt. Het gaat hierbij om onderwerpen zoals toetreding van ambtenaren tot de basisverzekering ziektekosten (bvz), indexering, loontreden, overwerk, toelagen en natuurlijke afvloeiing van ambtenaren. Over twee punten is er nog geen akkoord bereikt. Het gaat hierbij om een nieuwe pensioenregeling voor ambtenaren en de halvering van het vakantiegeld. In een persbericht, waarin tot de vergadering onder werktijd wordt opgeroepen, wordt gesteld dat wat nu op tafel ligt, het maximaal haalbare is. De vergadering vangt aan om acht uur 's ochtends en duurt in principe tot elf uur.

Controles leveren 91 boetes op

WILLEMSTAD — Verkeerscontroles gisterochtend bij de kruising bij de Kaya Vladimir Coco Balentien en de Schottegatweg Noord, en op de Emancipatie Boulevard in de middaguren, leverden 91 boetes op. Dat meldt de politie vandaag.

De controles waren specifiek gericht op het rijden door een rood verkeerslicht, waarvoor zeventien bestuurders een bekeuring kregen, en op het rijden met een te hoge snelheid (42 boetes). Verder kregen veertien bestuurders een boete voor het rijden zonder een nummerplaat, tien voor het rijden zonder een veiligheidsgordel om, vijf voor het rijden zonder een rijbewijs, twee reden zonder een keuringskaart en één bestuurder kreeg een boete voor het rijden met een defecte richtingaanwijzer.

Toespraak gouverneur bij opening Statenjaar:

Hoop op briljante toekomst voor Curaçao

WILLEMSTAD — Curaçao heeft een briljante toekomst, maar de ontwikkeling van het eiland is in onze eigen handen. Dit stelde gouverneur Lucille George-Wout vanochtend tijdens haar toespraak bij de opening van het nieuwe parlementair jaar 2014 – 2015. In haar toespraak benadrukte zij dat met de bijdragen van alle inwoners en met het vertrouwen in God, het eiland zich zal ontwikkelen tot het Curaçao dat iedereen voor ogen heeft.

Het Curaçao dat de gouverneur vanochtend namens de regering presenteerde, is een eiland dat 'zowel economisch als sociaal goed in de regio en in de wereld is gepositioneerd, waar iedere burger, bewust van zijn of haar rechten en plichten, gelijke kansen heeft om welverend te zijn en om zijn of haar vaardigheden te ontwikkelen en waar iedere buitenlander die aan het eiland wil bijdragen, welkom is'. De gouverneur begon haar toespraak door stil te staan bij de pijn die maatregelen in de gezondheidszorg en in de publieke financiën hebben veroorzaakt. Zij noemde in dit verband met name gepensioneerden, die veel te lijden hebben gehad van de introductie van de basisverzekering ziektekosten (bvz). Deze maatregelen waren echter noodzakelijk, aldus de gouverneur, om zo de continuïteit van ons pensioen- en ziektefonds te kunnen garanderen, om een betaalbare, toegankelijke en kwaliteitshoogwaardige gezondheidszorg voor de huidige en toekomstige generaties te kunnen garanderen. Ook de maatregelen op financieel gebied werden door de gouverneur aangehaald. Deze zullen in het begin een negatieve impact hebben, maar zullen op de midden- en lange termijn sociaal-economische stabiliteit te garanderen. De gouverneur gaf namens de regering toe dat de kosten voor het levensonderhoud hoog zijn. Maar zij gaf aan dat de regering op dit moment stringente prijscontroles uitvoert om ervoor te zorgen dat prijzen in de kaders blijven van wat in de basismaand voor eerste levensbehoeften is afgesproken. In het komend jaar zullen controles worden geïntensiveerd, aldus de gouverneur in haar toespraak. Ook de moord op PS-leider Helmin Wiels werd in de toespraak aangehaald. De justitiële keten zal zich ook in de komende periode inzetten om het hoofdstuk van deze

‘wrede en zonder precedenten moord’ af te kunnen sluiten. ‘Om op deze manier een duidelijk signaal aan de wereld te kunnen geven dat in een beschaafde samenleving zoals die van ons, waar er sprake is van *the rule of law*, geen sprake is van straffeloosheid.’

Foto: Edsel Simbo

Gouverneur Lucille George-Wout tijdens haar toespraak, vanochtend.

Waarschuwing
Gouverneur George-Wout had in haar toespraak een duidelijk boodschap voor de enkele burgers, waaronder veel jongeren met 'groot potentieel', die ervoor kiezen om de weg van diefstal en misdaad te bewandelen, zonder bij de gevolgen hiervan stil te staan. “Ta basta awor.

Het is nu genoeg geweest. Hou op met jullie energie en talent te verspillen door schade aan anderen toe te brengen en de naam en het beeld van Curaçao te bezoedelen. Het is niet in jullie voordeel. Gebruik die energie op een positieve manier. Gebruik jullie tijd en creativiteit om jullie zelf en jullie levenstandaard te verhogen en lever een werkelijke bijdrage aan jullie eiland en vernietig het alsjeblieft niet.” Aan het eind van de vergadering werd het nieuwe parlementair jaar 2014 – 2015 door Statenvoorzitter Marcolino ‘Mike’ Franco (Pais) geopend.

‘Veel progressie gemaakt richting categorie 1’ Pan-Amerikaanse luchtvaartindustrie bijeen over veiligheid

Foto: Ken Wong

Minister Earl Barborda van Verkeer, Vervoer en Ruimtelijke Planning verklaart de conferentie over veiligheid in de luchtvaart voor geopend via een videoboodschap.

WILLEMSTAD — De vijfde Pan American Aviation Safety Summit werd vanochtend officieel geopend in het WTC. Ongeveer 200 mensen, van piloten tot industrieorganisaties, van fabrikanten tot toezichthouders uit voornamelijk Pan-Amerikaanse landen zijn de komende vier dagen bijeen om het met elkaar te hebben over de veiligheid in de luchtvaart.

door onze verslaggever
Anke Vellenga

Dat Curaçao belang hecht aan de veiligheid in de luchtvaart bleek uit de openings- toespraken van de minister van Verkeer, Vervoer en Ruimtelijke Planning Earl Barborda (PNP), via video, en de directeur van de Curaçaose burgerluchtvaartautoriteit Oscar Derby. Binnen vijf minuten was besloten dat Curaçao de host zou zijn voor de vijfde conferentie over veiligheid in de luchtvaart. Minister Balborda benadrukte dat luchtvaart erg belangrijk is voor de economie van het eiland. Bovendien houden Curaçaose naars van reizen. Eind 2011 degradeerde de Federal Aviation Authority (FAA), de Amerikaanse luchtvaartautoriteit, de Curaçaose burgerluchtvaart naar categorie 2. Volgens de minister heeft Derby veel progressie gemaakt om de categorie 1-status terug te

Een volle zaal in het WTC tijdens de openingstoespraken op de vijfde Pan-American Aviation Safety Summit. Ongeveer 200 mensen uit de luchtvaartindustrie zijn de komende dagen bijeen om ideeën uit te wisselen over veiligheid.

krijgen. “Wij steunen alle moeite die de autoriteiten van Curaçao ondernemen om zo snel mogelijk weer een categorie 1-land te worden”, zegt Eduardo Iglesias, directeur van de Latijns-Amerikaanse en Caribische Luchttransport Associatie (Alta). Hij complimenteert de inzet van Curaçao en Insel Air. “Wij hebben speciale aandacht voor het Caribisch gebied. Deze regio is het meest afhankelijk van luchtvaart, bijvoorbeeld voor vrachtvervoer, import, export en natuurlijk reizigers. Daarom willen wij het Caribisch gebied vooruit helpen en ze uitnodigen om mee te doen aan de ontwikkeling van luchtvaart”, zegt Iglesias. De luchtvaartindustrie is volop in ontwikkeling en heeft te maken met vele uitdagingen. Elk jaar groeit het luchtverkeer, er blijven or- ders voor nieuwe vliegtuigen binnenkomen, vliegvelden krijgen er meer taken bij, de vraag naar vaardig personeel

blijft stijgen en daarnaast moet de luchtvaart aantrekkelijk blijven. Ondertussen moet veiligheid voorop staan. Het aantal passagiers stijgt alleen maar. In 2013 waren er wereldwijd 3,1 miljard mensen die met het vliegtuig reisden. De verwachting is dat in 2030 dat aantal gestegen zal zijn naar 6,4 miljard. Volgens Loretta Martin, regionaal directeur van International Civil Aviation Organization (ICAO) en secretaris van de Regional Aviation Safety Group - Pan America (RASG-PA) is de stijging van het aantal passagiers een van de grootste uitdagingen voor de veiligheid. Martin gaf tijdens de opening een introductie over de stand van zaken van de veiligheid in de luchtvaart van het Caribisch gebied en Noord-, Centraal- en Zuid-Amerika. “Vliegtransport is nog steeds de veiligste manier om te reizen. Gemiddeld zijn er 2,8 ongelukken op elke miljoen vluchten. In 2011 waren

dat er nog 4,2”, zegt ze. Pan-Amerikaanse landen vertegenwoordigen 43 procent van het totale luchtvaartverkeer in de wereld, maar daarvoor heeft deze regio ook de meeste ongelukken ter wereld, eveneens 43 procent. De meeste vliegtuigongelukken gebeuren tijdens de landing, ruim 40 procent. “Negen op de tien ongelukken gebeuren in de omgeving van het vliegveld. Daarom moeten we goed kijken wat we daar kunnen verbeteren”, zegt Martin. Voor de ICAO is data de sleutel tot het verbeteren van veiligheid. Al haar adviezen en rapporten baseert de luchtvaartorganisatie op cijfers en feiten. Uit die data blijkt dat sinds vorig jaar het aantal botsingen in de lucht is gestegen. Op dit moment zijn er werkgroepen die onderzoeken hoe dit zo veel mogelijk voorkomen kan worden. De ICAO hoopt in 2020 het risico op dodelijke ongelukken met 50 procent te reduceren in de Pan-Amerikaanse regio.

9 september

Opluchting
‘Ivan spaart ABC-eilanden’, kopt de Amigoe op 9 september 2004. De orkaan die langs het eiland scheerde, richtte betrekkelijk weinig schade aan en de opluchting de dag erna was dan ook groot. Er werden wel mensen geëvacueerd, palapa's hielden het niet en de zee was zeer ruig, maar wereldschokkend werd het gelukkig niet. Of helaas, voor sommigen? “De adrenaline moest toch ergens heen”, constateerde een Amigoe-redacteur die de media in de gaten had gehouden tijdens de storm. Met als gevolg dat TV11-presentatrice Coraline te maken kreeg met inbellers die klaagden over het feit dat de televisie alleen informatie in het Papiaments verschafte, die vonden dat de overheid ten

onrechte tot zoveel voorzorgsmaatregelen had opgeroepen of zelfs vervelend deden over haar Ajax-pet. Het is ook nooit goed.

Rijbewijstoerisme
Menig Nederlander reisde in het verleden af naar Curaçao om een rijbewijs te halen. ‘Het is een makkie en kost een prikkie’, aldus de Amigoe van 9 september 1989. Voor 4500 gulden heb je een ticket, een appartement en drie weken rijles. Het rijbewijstoerisme vierde hoogtij, maar niet iedereen was blij. In het artikel wordt het Nederlandse dagblad Het Parool aangehaald. Voor structurele zakkers is het wellicht een uitkomst, aldus deze krant, ‘maar of de verkeersveiligheid er baat bij heeft, valt te betwijfelen’.

Advertenties Curaçao

Amici del Vino

Zin in iets nieuws?

Word lid van de Amici del Vino wijnclub

Ruiken, proeven en praten over de mooiste wijnen!

Start op do. 25 sept.

5 weken lang op donderdagavond
prijs ANG 419,65 (incl. OR)

Informatie? Neem contact op met de The Wine Factory
Michelle Baldwin Tel: (+5999) 461 2608

Renaissance Dine Out Months

Pamper your taste buds.

Choice of popular Nautilus buffet, succulent 3-course menus in Cru Steakhouse and Infinity Beach Club

August - September 2014

Special Menu: ANG 55 p.p*

*Subject to 15% service charge and 9% sales tax

Tel.: 435 5000

Advocaat Sulvaran:

‘OM lijkt een rechter onder druk te willen zetten’

WILLEMSTAD — Het Openbaar Ministerie lijkt een rechter onder druk te willen zetten om de koers in zijn voordeel te wijzigen. Dat zegt advocaat Eldon ‘Peppie’ Sulvaran desgevraagd, als reactie op het wrakingsverzoek dat het OM tegen de rechter-commissaris (RC) Hans Kroeze heeft ingediend.

Persrechter Mauritsz de Kort bevestigde desgevraagd dat het verzoek gisterochtend is binnengekomen bij het gerecht. Een nog te benoemen wrakingskamer zal zich in de komende dagen hierover buigen. Het verzoek werd ingediend nadat Kroeze ook de derde en laatste verdachte betrokken bij de koperheling-zaak Zeelandia op vrije voeten had gesteld. Eerst werd de eigenaar van de zaak, de man L.M. (57), opgepakt en daarna vrijgelaten. Na zijn vrijlating werd de man N.L. (32), de Dominicaanse general manager van de zaak, opgepakt. Ook hij werd, net als de andere manager L.A.M. (35), later door RC Kroeze vrijgelaten. Reden te over voor het OM om aan de onpartijdigheid van de rechter-commissaris te twijfelen. De enkele invrijheidstelling van een burger door de RC voorafgaand aan de zitting, geeft echter geen blijk van (schijn) van partijdigheid, aldus Sulvaran. “Daar is veel meer voor nodig. Nu de RC –

voor het OM – niet-welgeval- lige beslissingen heeft genomen huilen zij hard mee met de wolven in het bos.” Volgens de raadsman wordt aan advocaten steevast bij de beoordeling van een beroep op het ontbreken van onpartijdigheid meegedeeld, dat een rechter uit hoofde van zijn aanstelling moet worden vermoed onpartijdig te zijn. “Advocaten krijgen steevast in wrakingsverzoeken, met deze overweging dan ook het lid op hun neus.” Het is ook nog de vraag of het verzoek tijdig ter zitting (lees raadkamer) is aangevoerd, aldus Sulvaran. Hij haalt uit het artikel van *Amigoe* van gisteren, dat dit niet het geval is en dat de beslissingen in de betreffende zaak al zijn genomen. “Dit is te laat, nu de wet bepaalt dat het verzoek wordt gedaan zodra feiten en omstandigheden bekend zijn geworden. Naar wij uit de pers van hebben vernomen gaat het hier om opeenvolgende beslissingen. Waarom pas wachten

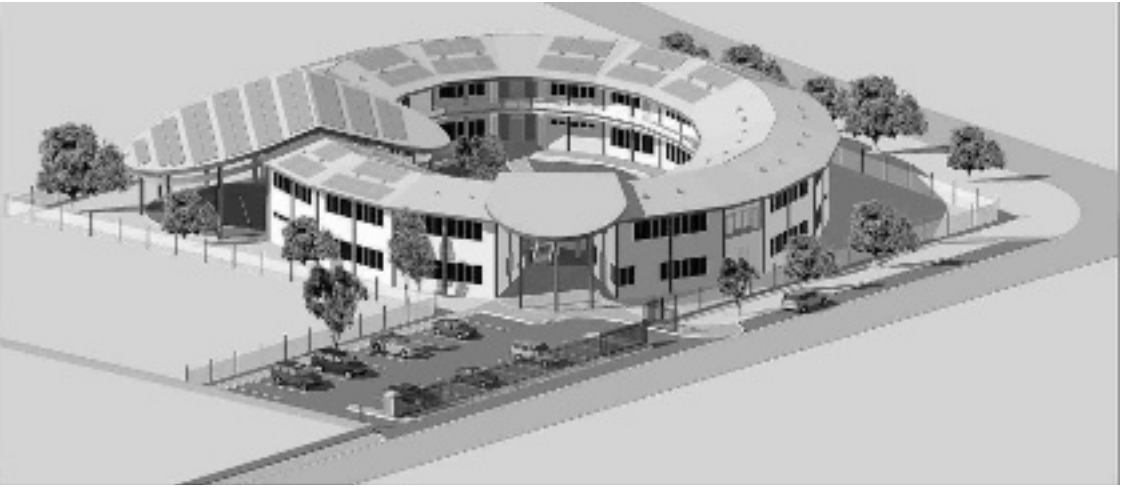
totdat iedereen op vrije voeten is gesteld?” In dit geval had het OM na de eerste invrijheidstelling dit direct in de eerstvolgende raadkamer-procedure kenbaar dienen te maken, aldus Sulvaran. Een rechter wraken voor alle zaken van een bepaalde soort is op zich al moeilijk te realiseren. Dit lijkt dan ook verdacht veel op het trachten een rechter onder druk te zetten om de koers in het voordeel van het OM te wijzigen, voegt hij daaraan toe.

Geen gronden

“Als je met veel fanfare aankondigt dat je een bepaald beleid gaat voeren, zonder rekening te houden en mede te delen dat je niet het laatste woord hebt, dan kunnen de pruimen wel erg zuur worden. Een gegronde reden tot wraking is dat in ieder geval niet”, benadrukt Sulvaran verder. Ter beoordeling ligt de vraag of voornoemde RC door personen vrij te laten op verdenking van heling (niet het zwaarste delict uit het wetboek), blijk heeft gegeven van vooringenomenheid dan wel de schijn van vooringenomenheid heeft gewekt. “Voor het OM ongelukkige beslissing(en), maakt dit enkele feit op zich nog niet

dat hierdoor een rechter een schijn van vooringenomenheid heeft gewekt. Anders zouden advocaten wel iedere dag moeten wraken.” Het enkele feit dat een rechter over dezelfde of soortgelijke feiten moet beslissen als waarover hij eerder heeft beslist, is volgens vaste jurisprudentie geen grond voor wraking, aldus Sulvaran. Dergelijke procedurele beslissingen leveren in beginsel geen grond op voor wraking. Bovendien is voorarrest geen voorschot op een eventuele straf, maar juist een *ultimum remedium*, benadrukt de raadsman. “Als je zelf te kennen geeft dat je al het bewijs al hebt aangetroffen, wat is dan het nut van het opsluiten in afwachting van een berechting? Of gaat het om het alvast een voorschot nemen op de straf zonder dat een rechter eraan te pas mag komen?” Hij benadrukt verder voor de duidelijkheid dat het advocatenkantoor Sulvaran & Peterson niemand in deze strafzaak heeft bijgestaan. “Tegen wie mij als (te) subjectief wil bestempelen zeg ik jurist en ethisch genoeg te zijn om geen partijstandpunt in te nemen.” Het OM wil voornamelijk niet reageren op het wrakingsverzoek.

In Emmastad Bouw nieuwe humanistische school van start

WILLEMSTAD — Met de bouw voor een nieuw onderkomen voor de Papiamentstalige vsbo-school Skaiih (Skol Avansá Integrá Humanista) is gisteren officieel begonnen. De groundbreaking ceremonie in Emmastad in het bijzijn van hoogwaardigheidsbekleders was de aftrap van het project dat enige jaren op zich heeft laten wachten.

Foto: Edsel Simbo

Frank Martinus-Arion te midden van onder meer minister Dick en premier Asjes.

Het is internationaal be- wezen dat kinderen die in hun moedertaal les krijgen zich beter ontwikkelen en betere resultaten halen. We hebben vanuit de samen- leving veel kritiek gehad dat we als regering geld be- schikbaar hebben gesteld voor deze Papiamentstalige school, maar we hebben dat gedaan vanuit de overtuig- ing dat het krijgen van les vanuit de moedertaal mo- gelijk moet zijn. Nu is het zover dat deze school een onderkomen zal krijgen dat een school waardig is.” Er waren nog meerdere sprekers gisteren waar- onder Onderwijs-minister Dick en de voorzitter van het Humanistische School-

bestuur Oswin Martina. De leerlingen droegen het ge- dicht ‘Farao laga mi lenga bai’ (Farao, laat mijn taal gaan) van oprichter Martinus Arion voor. Vervolgens werd het bouwboard onthuld en werd er gespeecht. Na deze ceremoniële handelin- gen werd de ‘grond gebro- ken’. De middag werd af- gesloten met een kop soep en de muziek van een ka’i òrgel. Het ontwerp van het nieu- we schoolgebouw is van het Curaçaose architectenbu- reau Lobo & Raymann. Het gebouw dat op de hoek van de Beatrixlaan en de Wil- helminalaan wordt gereali- seerd, moet in januari 2016 opgeleverd zijn.

Navarro tevreden met OM

‘Onderzoeken politie laten veel te wensen over’

WILLEMSTAD — Het Openbaar Ministerie wordt regelmatig sterk bekritiseerd om zijn manier van werken en uit een enquête van de Inter Continental University of the Caribbean (ICUC) blijkt dat 15,8 procent van 262 geïnterviewde personen, minder vertrouwen heeft in het Openbaar Ministerie dan vorig jaar. Minister van Justitie Nelson Navarro (Pais) laat echter desgevraagd weten tevreden te zijn met het OM. Navarro is ook bewust van het feit dat het OM afhankelijk is van het politiewerk, dat naar zijn mening veel te wensen overlaat.

De officieren van justitie moeten het maar doen met de onderzoeken die de politie ver- richt, die ook nog veel te laat worden ingediend bij het OM. “De officieren worden dus min of meer gedwongen om toch dat dossier in te leveren bij het Gerecht. De rechter moet dan constateren dat het dos- sier niet klopt.” Volgens de minister moet het OM dit an- ders aanpakken. Een verga- dering hierover vond eerder al plaats, aldus Navarro, waarbij hij zijn zorgen aan de officie- ren heeft bekendgemaakt. Mi- nister Navarro wil dat de offi- cieren hun zaak beter voorbe- reiden. Zij zijn belast met de leiding van de onderzoeken en moeten derhalve de fout geschreven processen-verbaal corrigeren, alvorens de zaak

voor te dragen, aldus Navarro. De minister betreurt het ver- der dat de politieonderzoeken onvolledig zijn en in sommige gevallen is er zelfs sprake van zeer slecht verrichte onder- zoeken. Dit is iets waarvan de minister al op de hoogte was en alles aan doet om het te verbeteren. Zo zal het curriculum van de politieop- leiding door een expert aan- gepast worden, zei hij eerder desgevraagd. Hopelijk hoeft het OM in de nabije toekomst geen onvolledig dossiers in te dienen. Verder pree- de mi- nister officier Gert Rip voor zijn optreden bij het onder- zoek Magnus, naar de uitvoe- rende daders achter de moord op Statenlid Helmin Wiels. Volgens Navarro heeft Rip het onderzoek uitstekend geleid.

Hij is ook tevreden met de levenslange straf die de moor- denaar van Wiels, Elvis ‘Mon- ster’ Kuwas, conform de eis van het OM opgelegd kreeg. De minister is echter niet tevreden met het feit dat de andere mannen Carlos ‘Kalo’ Pieter en Dangelo ‘Panchek’ Damascus, vrijgesproken werden van betrokkenheid bij deze moord. Ook heeft hij voor wat betreft het onderzoek Maximus, naar de intellectuele daders achter deze moord, vertrouwen in of- ficier Rip. Het onderzoek is in volle gang en het zal niet lang duren voordat ook dit onderzoek afgehandeld wordt en de betrokkenen opgepakt en strafrechtelijk vervolgd kunnen worden. Op vragen van persleden tijdens de we- kelijkse persconferentie bij Fort Amsterdam, verduide- likte Navarro er niet van op de hoogte te zijn wie voor deze moord daadwerkelijk heeft betaald. “Ik weet niet wie hiervoor betaald heeft en heb ook tegen het OM gezegd dit niet te willen weten.” Het OM weet dit echter wel, aldus de minister. Hij her- haalde dat het niet gaat om

wat het OM weet, maar wat de zaaksofficier kan bewijzen. “Daarom moet het OM de no- dige tijd nemen om een uit- voerig onderzoek te doen, om te voorkomen dat de bewijzen bij de inhoudelijke behande- ling van de zaak van tafel worden geveegd”, benadrukte minister Navarro.

ALL IN MEETING PACKAGES

Package includes: Room Rental - Set up - Audio / Visual Support - Free wireless internet connection - Complimentary on-site parking - Chilled water and mints

Buffet Lunch Package:

- Arrival Coffee & Tea
- Morning coffee & tea break w/pastries
- Buffet lunch in Nautilus Restaurant
- Soft Drinks and juices during lunch
- Afternoon Coffee & Tea Break (full day meeting)

Full day \$71/Naf. 125
Half day \$56/Naf. 99

Sandwich Board Package:

- Arrival coffee & tea
- Morning coffee & tea break w/pastries
- Sandwich Board w/ choice of soup or salad incl. 1 soft drink or juice
- Afternoon Coffee & Tea Break

Full day \$56/Naf. 99
Half day \$41/Naf. 72

Minimum 15 attendants, a surcharge applies for smaller groups. Price per person, taxes are included. Price subject to changes

For more information and details contact our events coordinator Ms. Karuna Specht: T: 435 5000 ext 5015 E: kspecht@curacao.renaissance.com WWW.RENAISSANCECURAÇAO.COM

RENAISSANCE
CURAÇAO RESORT & CASINO

Advertenties Curaçao

Car Control Curaçao
F.D. Rooseveltweg 28
Tel: 698-8816 / 515-2896

- ==Diagnose met scanner
- ==Onderhoud en reparatie alle merken
- ==Bestellingen onderdelen NL/USA
- ==Gespecialiseerd in Europese auto's

MICKY'S
Rooseveltweg 28 Tel: 698-7545 / 855-0631

**MUFFLER
RADIATOR
ALIGNMENT
TIRES**

www.mickyscuracao.com

Tips gevraagd over dood 86-jarige man

WILLEMSTAD — De politie doet een dringende oproep aan de bewoners van Monteverde in het bijzonder en de bevolking in het algemeen, in verband met de mogelijke moord of doodslag van de 86-jarige man Frank Bruno Gion op 31 mei jl., in zijn woning aan Monteverde 12.

Het slachtoffer werd op die bewuste dag zwaar mishandeld, in een plas bloed op de grond gevonden door bureu. Zij verklaarden tegenover de politie dat zij de man die ochtend niet hadden gezien en besloten poolshoogte te gaan nemen in de woning. Zij troffen Gion daar in kritieke toestand aan op de grond. De politie werd gebeld maar het slachtoffer kon door zijn toestand niets verklaren over wat er met hem was gebeurd. Gion werd vervolgens direct met een ziekenwagen naar de

polikliniek van het St. Elisabeth Hospitaal gebracht, waar hij na medische behandeling opgenomen werd op de intensieve zorgafdeling. Het slachtoffer lag daar gedurende ruim drie maanden in coma en bezweek uiteindelijk aan zijn ernstige verwondingen. De politie weet nog steeds weinig over deze zaak en roept de hulp in van de bevolking. De politie neemt aan dat het slachtoffer door één of meerdere onbekende personen werd mishandeld. De bevolking reageerde zelf

zeer geschokt op deze zaak. Ook in de Staten werd aan deze mogelijke moord of doodslag aandacht besteed. Op verzoek van Statenlid Hensley Koeman (MAN) werd vóór het debat over criminaliteit in de Staten 1 minuut stilte gehouden. Bij die vergadering waren onder meer de ministers Nelson Navarro van Justitie (Pais), Earl Balborda van Verkeer, Vervoer en Ruimtelijke Planning, minister-president Ivar Asjes (PS) en vertegenwoordigers van het Openbaar Ministerie, waaronder hoofdofficier Heiko de Jong aanwezig. Belangrijke tips kunnen bij de Atrako-afdeling gemeld worden, via de telefoonnummers 866-6140, 866-6192, 917 of de anonieme tiplijn 108.

Dieven op heterdaad betrapt

WILLEMSTAD — De twee mannen T.M. (18) en A.J. (22) zijn gisteren in de namiddag op heterdaad betrapt tijdens een diefstal in een zaak aan de Schottgatweg West. De

spullen die zij in de buurt van de zaak hadden klaargezet om mee te nemen, zijn in beslag genomen. De mannen trachtten eerst weg te vluchten bij het zien van de poli-

tie. Ze renden in de richting van een autowasserij in de buurt, maar het duurde niet lang voordat zij ter hoogte van die carwash werden ingerekend.

INTENS
PROFESSIELE HUISWERK
EN STUDIEBEGELEIDING

Samen serieus en effectief huiswerk maken?

- voor VSBO, HAVO en VWO
- dagelijks van 14:30 uur tot 18:00 uur
- intensieve op-maat begeleiding
- gestructeerd leren studeren
- prestatie-motivatatie test

Voor meer informatie en inschrijving
Landhuis Groot Davelaar • Telefoon: 738 3300 (ext. 113/112) • info@intens.an • www.intens.an

‘Jongeren na school van de straat houden’

Raily Legito tijdens de eerste training.

WILLEMSTAD — In samenwerking met het Nederlandse ministerie van Justitie en Veiligheid heeft de Curaçaose minister van Justitie Nelson Navarro (Pais) het preventieproject ‘Ami mi mes i mi logronan’ opgestart. Doel van dit project is om een veilige omgeving voor jongeren te creëren en ze van de straat te houden. 100 leerlingen van de Juan Pablo Duarte school krijgen de komende weken honkballes van spelers van de Sta. Maria Pirates. Afgelopen vrijdag was de eerste training bij stadion Heintje Kool.

Het preventieproject komt overwaaien uit Nederland en heeft als doel om jongeren op het rechte pad te houden. Het project, wat in Nederland ‘Alleen jij bepaalt wie je bent’ heet, richt zich op jongeren tussen de twaalf en achttien jaar omdat deze groep als kwetsbaar wordt gezien. De leerlingen van de Juan Pablo Duarte school krijgen, verspreid over vier lesdagen, de kans om ken-

nis te maken met een teamsport als honkbal. Sporten bij een vereniging is voor hen niet altijd vanzelfsprekend. Vaak kunnen de ouders de contributie en ook de benodigde sportmaterialen niet betalen. Bij de eerste training van afgelopen vrijdag was ook Raily Legito. De Antilliaans-Nederlandse honkballer werd met Oranje vijf keer Europees kampioen en kwam uit op

drie Olympische Spelen en vijf WK’s. De aanwezigheid van een boegbeeld als Legito geeft de jongeren een extra stimulans. Hij vindt het preventieproject zeer waardevol en maakt daar dan ook graag tijd voor vrij. “Ze moeten plezier hebben en daar gaat het om. Je weet dat de kinderen gemotiveerd zijn, want anders zijn ze hier niet.” Naast Legito waren ook vertegenwoordigers van het ministerie van Justitie en Veiligheid bij de training aanwezig. Volgens hen is een veilige omgeving voor jongeren belangrijk. “Schooluitval moet minder worden. Het gaat een positief effect hebben op de schoolprestaties.” Honkballers van Sta. Maria Pirates worden zorgvuldig geselecteerd om de jongeren les te geven. “Ze moeten vanuit hun opleiding en levenswijze iets voor de jongeren kunnen betekenen.” Ramiro Balentina, coördinator van het project en speler van Sta. Maria Pirates, is een van die trainers. Hij geeft aan dat de communicatie erg belangrijk is. “Op het sociale vlak moeten stappen worden gemaakt. Het blijft niet alleen bij communiceren op het veld. Ook daarbuiten besteed ik veel aandacht aan hen.” De ervaringen met de Nederlandse variant van het project leert dat de jongeren het niet alleen bij een les houden. Sinds de start in Nederland, drie jaar ge-

leden, hebben zich al meer dan 1000 jongeren aangemeld bij een sportclub. Of de Curaçaose opzet een succes wordt, moet nog blijken. “Waar we hier tegenaan kunnen lopen is het vervoer naar de sportvelden. De scholen liggen niet dicht bij de velden en het is onverantwoord om met deze jongeren in een grote groep over straat te fietsen. Daarom worden ze nu met een bus vervoerd”, vertelt de vertegenwoordiger.

De leerlingen van de Juan Pablo Duarte school luisteren aandachtig naar de honkballers van Sta. Maria Pirates.

‘Veel voorkomend op rif Oostpunt’

NOAA plaatst 7 bedreigde koraalsoorten Caribisch gebied op lijst

Foto's: Carmabi

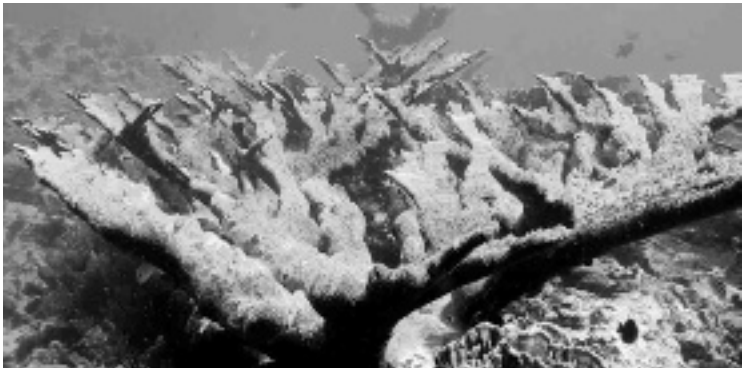
De drie koraalsoorten *Orbicella-annularis*, *-faveolata* en *-franksi* worden zelfs als de belangrijkste ‘rifbouwers’ van het Curaçaose rif gezien.

WILLEMSTAD — De Amerikaanse National Oceanic and Atmospheric Administration (NOAA) heeft onlangs in totaal 22 bedreigde koraalsoorten onder de ‘Endangered Species Act’ (ESA) geplaatst. Zeven daarvan, waaronder ook de sterk bedreigde Elandgewei- en Hertshoornkoraal-populaties, komen in het Caribisch gebied voor. De wetenschappelijk directeur van Carmabi, Mark Vermeij, laat weten dat deze zeven bedreigde koraalsoorten nog steeds in overvloed op het rif van Oostpunt te vinden zijn. Drie daarvan – *Orbicella-annularis*, *-faveolata* en *-franksi* – worden zelfs als de belangrijkste ‘rifbouwers’ van het Curaçaose rif gezien.

Zoals bekend staan het Elandgewei- en Hertshoornkoraal al geruime tijd op de ‘Red List’ van bedreigde soorten van de International Union for Conservation of Nature (IUCN). NOAA heeft nu verder ook de Caribische soorten *Mycetophyllia ferox*, *Dendrogyra cylindrus* op haar lijst van bedreigde soorten geplaatst. Zoals de *Amigoe* herhaaldelijk heeft bericht, heeft het Caribisch gebied over de afgelopen veertig jaar een koraalafname van 80 procent gekend. Zo geeft NOAA in de bekendmaking van de plaatsing van de bedreigde soorten, te kennen dat niet één van deze bedreigde soorten nog op Hawaï

te vinden is. “Bescherming en conservering van biologisch diverse koraalriffen is van essentieel belang. De ESA geeft ons de middelen ter behoud en herstel van koraalsoorten die de meeste protectie behoeven. De uiteindelijke beslissing om de voornoemde soorten op de lijst van bedreigde soorten te plaatsen, is het resultaat van de meest uitgebreide opmaak van regelgeving ooit door NOAA ondernomen”, aldus de uitleg. De hoeveelheid aan wetenschappelijke data die vergaard, verkregen en geanalyseerd is in aanloop, wordt als ‘weergaloos’ omschreven. Deze informatie bevatte algemene data over ‘rif-opbouwende ko-

raalbiologie’, de karakteristieken van de habitats en de dreiging daarbinnen, alsook specifieke data over ruimtelijke en demografische gegevens. “Het definitieve besluit bevat een belangrijke wijziging van het oorspronkelijke voorstel stammend uit november 2012, waarin de plaatsing van 66 koraalsoorten werd voorgesteld bestaande uit een mix van bedreigde en ‘in gevaar’. De bepalingen werden door ons gewijzigd voor veel van de voornoemde soorten, om twee redenen: er is meer nieuwe algemene informatie verkregen, ook data gerelateerd aan de koraalsoorten. Middels feedback van het publiek is de verkregen informatie zodanig toegepast om de kwetsbaarheid en het gevaar voor ondergang van een bepaalde soort, te evalueren”, aldus NOAA. Ook wordt het voornemen kenbaar gemaakt om tot een afstemming met (de Amerikaanse, red.) overheidsinstellingen te komen. Hierbij zal analyse plaatsvinden van de wijze waarop handelingen die mogelijk nadelige effecten kunnen hebben op de bedreigde koraalsoorten worden verricht, voordat de investeringen en goedkeuring van dergelijke handelingen gebeuren. “Dit om handelingen die een bedreiging vormen voor het voortbestaan van de koraalsoorten tegen te gaan. We zullen dan ook in samenwerking met partners werken aan een totstandkoming van verzachtende maatregelen en herstelstrategieën voor de nieuw op de lijst geplaatste koralen. Dit gebaseerd op een aanpak die zich elders als succesvol heeft bewezen.”

Het Elandgeweikoraal komt nog in overvloed voor op het rif van Oostpunt.

Advertenties Curaçao

The Aruba Tourism Authority (A.T.A.) is the Destination Marketing and Management Organization for Aruba responsible for uniting tourism interests amongst the on- and off-island stakeholders/ partners for the purpose of coordinating destination marketing, destination development and destination partnerships. For this client we seek candidates for the following positions:

BUSINESS MANAGER

The position
As Business Manager your main responsibility is to assist the CEO in strategic and daily operations management/ matters. You contribute to strategic policy development and implementation hereof and you are responsible for project management concerning (strategic) projects with internal and/ or external focus. Furthermore you assist the CEO in matters related to staff- and support sections such as HR, Office Support and Facilities. You report to the CEO.

Your profile
You have a bachelor's degree (minimum) f.e. in the field of Business or Commercial Management and a minimum of 5 years' experience in a senior management position preferably in the hospitality industry. You have excellent leadership, communication and strategic and operational management skills. Furthermore you are analytical, customer focused and result oriented. You have excellent written and oral skills in English, Papiamentu and Dutch.

DESTINATION SERVICES OFFICER

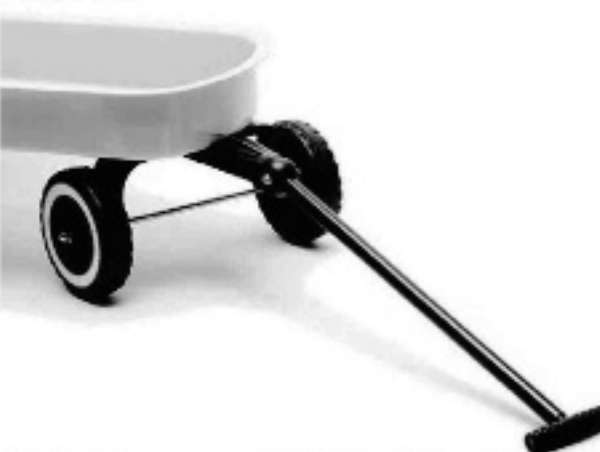
The position
As Destination Services Officer you are responsible for management of the Business Unit Destination Services. You analyze destination development and related matters, you develop strategies, policies, plans and programs for destination development, trade relations, sponsorship, events, industry relations and visitor information platforms. You identify and follow-up on destination development opportunities, you build and maintain a network of stakeholders and you report to the CEO.

Your profile
You have a bachelor's degree (minimum) in the field of Marketing Management or Communications and a minimum of 5 years relevant experience in an executive position preferably in the hospitality industry. You have excellent leadership, networking and (strategic) management skills. Furthermore you are analytical, customer focused and result oriented. You have excellent written and oral skills in English, Papiamentu and Dutch.

BRANDING SPECIALIST

The position
As brand specialist you are responsible for the process of maintaining, improving, and upholding the Aruba brand. You provide support with regards to proposed campaigns, co-branding initiatives, promotions, sponsorship and on-island campaigns. Furthermore you plan and supervise the establishment of creative look and feel systems for communication pieces such as for example brochures and newsletters. You monitor brand related communications, you manage brand related registration and protection of Aruba's owned trademarks and you report to the CMO.

Your profile
You have a bachelor's degree (minimum) in the field of Marketing Management or Communications and a minimum of 5 years relevant experience. Furthermore you have excellent project management, and people skills. You are result oriented, creative, punctual and you have well developed problem-solving skills. You have excellent written and oral skills in English, Papiamentu and Dutch and you are flexible and willing to work irregular hours if the job so demands.

The offer
A.T.A. offers challenging positions in a dynamic environment and organization and an attractive remuneration and benefits package.

Procedure
For further information concerning the organization or the positions you can contact Mrs. Esther Baaij, Manager Human Capital Consultancy, Training & Assessments via hcm@deloitte.com or by phone: +297 582 6235. You can send your application letter and resume to hcm@deloitte.com no later than September 12, 2014. You will receive a confirmation within two days (if not, please contact us). An assessment may be part of the selection process. Your application will be handled confidentially.

Deloitte refers to one or more of Deloitte Touche Tohmatsu Limited, a UK private company limited by guarantee its network of member firms and their related entities. DTTL and each of its member firms are legally separate and independent entities. DTTL (also referred to as "Deloitte Global") does not provide services to clients. Please see ("DTTL"), www.deloitte.com/about for a more detailed description of the legal structure of DTTL and its member firms. © 2014. For information, contact Deloitte Dutch Caribbean.

Deloitte.

Help onze neuzen dezelfde kant op!

clinicdowns.an

Directeur legt functie neer uit onvrede met beleid

SGB zoekt nieuwe directeur unit Liseo Boneriano

KRALENDIJK — Scholengemeenschap Bonaire SGB is op zoek naar een nieuwe directeur voor de unit Liseo Boneriano. Die functie is opengevallen, nadat huidig unit-directeur Joost Latiers zijn ontslag heeft genomen, uit onvrede met het beleid van de nieuwe interim-algemeen directeur, Lydia Emerencia.

Latiers heeft ervoor gekozen om met ingang van 1 september zijn functie neer te leggen. Hij kon zich niet vinden in de verbeterprocessen die door Emerencia in gang zijn gezet en in het nieuwe interne beleid, zo laat de school weten in een officiële reactie op het ont-

slag van Latiers. Hoewel de SGB-directie de directeur van Liseo Boneriano verzocht heeft om zijn beslissing in heroverweging te nemen, zegt de directie het besluit te respecteren. Voor de SGB-directie is het van belang dat het personeel zich goed voelt

in het arbeidsproces en zij acht het welzijn van het personeel heel belangrijk. De huidige unit-directeur heeft zich vier jaar lang met enthousiasme ingezet voor Liseo Boneriano en is van plan om dit te blijven doen, zij het als docent. In goed overleg is besloten dat hij aanblijft tot de kerstvakantie, om de overdracht aan zijn opvolger in goede banen te leiden.

Ondertussen is de sollicitatieprocedure voor een nieu-

we directeur voor de unit gestart. SGB verzoekt vooral interne kandidaten te solliciteren. Een dezer dagen verschijnt er een vacature via de websites, www.sgbonaire.com en www.ban-boneirubek.com.

Onder de unit Liseo Boneriano vallen de afdelingen mavo, havo en vwo van de SGB. De nieuwe directeur die wordt gezocht, moet kennis hebben van het Papiaments en van culturele aspecten van het eiland.

Aanrijding met veel schade

KRALENDIJK — In de Kaya Grandi vindt vrijdag een aanrijding plaats tussen een SUV en een pick-up. Om onbekende redenen is de SUV achterop de pick-up gebotst. De wagen reed vervol-

gens tegen een lantaarnpaal. Ook een verkeersbord aan het einde van de hoofdstraat, werd door de SUV kapot gereden en meegesleept. De pick-up liep schade op aan de achterkant en de

rechterzijdig. Een passagier in de SUV die een snijwond had opgelopen aan de hand, is door de ambulance naar het ziekenhuis vervoerd voor medische behandeling.

Seminar onderstreept noodzaak van structurele aanpak afvalproblematiek

KRALENDIJK — Er moet een structurele aanpak komen voor de problematiek rond zwerfafval en illegale stort van afval. Daarover waren de deelnemers aan een seminar over dit onderwerp het roerend eens. Het seminar 'Be the Change' werd onlangs georganiseerd door Selibon NV en Boneiru Duradero. Daaraan deden vertegenwoordigers van diverse overheidsdiensten, milieuorganisaties, stichtingen en bedrijven en andere belangenorganisatie mee.

“We beseffen dat dit een langdurig proces zal zijn, maar er moet een begin worden gemaakt om een duurzame verandering te brengen in de huidige situatie. We moeten de cyclus van vervuilen, opruimen, weer vervuilen en weer opruimen door Selibon doorbreken”, zegt Rudsel Leito, directeur van Selibon. Aan de bijeenkomst ging een uitstapje voor de deelnemers en eilandbestuurders vooraf, begeleid door medewerkers van Selibon. De tocht voerde langs Plasa Medio Ambiente, Landfill Lagun een illegale stortplaats nabij het centrum van Kralendijk. Tijdens het seminar werd door diverse sprekers een beeld geschetst van de situatie rondom het beheer van

afval en zwerfafval op het eiland. Gastspreeker, gezaghebber Edison Rijna, opende het seminar met een inspirerende toespraak over duurzaamheid. “Het is het doorbreken van automatismen waarmee men dingen doet, door eerst na te denken over de mogelijke gevolgen en daarna pas te handelen. Het is een droom die ik heb, om via een gemeenschappelijk debat waarin we de gehele bevolking, met name de jeugd (kinderen), betrekken en hun van de middelen voorzien om een eigen invulling te geven aan het begrip duurzaamheid”, aldus gezaghebber Rijna. De laatste jaren is door Selibon hard gewerkt om de situatie onder controle te krijgen en zijn diverse initi-

atieven bedacht om te starten met afvalscheiding en de verwerking van gescheiden afval door Bon Recycling. “We hebben ook plannen gemaakt om de landfill bij Lagun om te zetten in een afvalscheidingsstation” aldus Randy Leonora, supervisor bij Landfill. Alle aanwezigen hebben toegezegd hun bijdrage te willen leveren aan een samenwerkingverband tussen private, publieke en sociale organisatie om de beoogde resultaten te bereiken. Conclusie is dat deze vorm van werken de enige oplossing is om duurzaamheid te garanderen. Binnenkort verschijnt er een video met de hoogtepunten van het seminar op de Facebook-pagina's van Selibon en Boneiru Duradero. Het is ook de bedoeling om de resultaten van de bijeenkomst te presenteren aan het bestuur van het Openbaar Lichaam Bonaire.

Bijeenkomst over Venezolaanse jaarmarkt

KRALENDIJK — Het Venezolaanse Consulaat is bezig met het treffen van voorbereidingen voor de toeristische jaarmarkt, de Feria Turística. De jaarmarkt wordt dit jaar gehouden in het week-einde van 31 oktober en 1 november.

In verband daarmee is er op 17 september een bijeen-

komst, waarin de voorwaarden door deelname in grote lijnen zullen worden besproken met belangstellenden. Belangstellenden, die met een stand deel willen nemen aan de verkoop van Venezolaanse kunstvoorwerpen of eten, worden op 17 september om 19.30 uur verwacht bij het consulaat aan de Kaya Jan N.E. Craane 42, in Playa Pabou.

Politie start campagne voor veilig verkeer

KRALENDIJK — Het Korps Politie Caribisch Nederland (KPCN) op Bonaire is een campagne gestart om de verkeersveiligheid te bevorderen. Het motto van de campagne is ‘Tráfiko sigur ta responsabilidad di nos tur’, oftewel, ‘Veilig verkeer is een verantwoordelijkheid van ons allen’. Via advertenties in de kranten en radiospots gaat KPCN het publiek op een hele directe manier confronteren met de gevolgen van onveilig en onverantwoordelijk rijgedrag.

Aanleiding voor deze campagne is de schrikbarende toename van het aantal verkeersongelukken, waarvan een aantal met fatale afloop, de afgelopen tijd. In de campagne worden slachtoffers, politieagenten, een chirurg

en andere betrokkenen ingezet om in de spots statements te geven over hun persoonlijke ervaringen bij een verkeersongeval en de gevolgen daarvan. In de advertenties zullen foto's van betrokkenen en voertuigen worden gebruikt.

Tot slot wil KPCN benadrukken dat veilig verkeer niet alleen een zaak van de politie is, maar ook van de bevolking zelf. Automobilisten en andere verkeersdeelnemers dienen zich bewust te zijn van hun eigen verantwoordelijkheid als het bijvoorbeeld gaat om het dragen van autogordels, bellen of pingen onder het rijden, alcoholgebruik en het verantwoord vervoeren van kinderen.

Deze campagne loopt door tot het eind van het jaar.

Tijdens afsluiting parlementair jaar:

Motie moet vertrekkende ministers beperken

PHILIPSBURG — Het parlementair jaar 2013-2014 werd gisteren ook op St. Maarten afgesloten, waarbij diverse vertrekkende Statenleden een afscheidsrede hielden. Tijdens de vergadering werd echter ook een motie aangenomen die de demissionaire ministers oproept geen langtermijnbeleid te maken, financiële beslissingen te nemen, of bijvoorbeeld land in erfpacht te geven, bus- en taxivergunningen af te geven, of personeel aan te nemen op cruciale functies.

De motie werd ingediend door Statenlid Roy Marlin (Democratic Party, DP), ook ondertekend door zes andere Statenleden, en roept premier Sarah Wescot-Williams op de ministers van haar kabinet te informeren. De motie is erop gericht om beslissingen te voorkomen die het functioneren van de nieuwe regering kunnen bemoeilijken tijdens de komende kabinetsperiode. Tevens dienen de ministers die aandeelhoudervertegenwoordiger zijn bij overheidsbedrijven het management en bestuur van deze bedrijven te instrueren geen langetermijnovereenkomsten te sluiten of con-

Vlnr: Statenleden Frans Richardson, Louie Laveist, Gracita Arrindell, George Pantophlet, Hyacinth Richardson en Sylvia Meyers-Olivacce bij het slot van de vergadering gisteren.

tracten te tekenen die een negatief effect hebben of bindend zijn voor langere tijd. United People's party (UP)-leden, waaronder Sylvia

Meyers-Olivacce en Johan Leonard, stemden tegen. Zij vonden dat de regering wel door moet kunnen werken en dat de motie alle minis-

ters in twijfel trekt, ook degenen die deel uit zullen maken van de nieuwe coalitie. De motie werd met acht stemmen voor aangenomen.

Herdenkingsmedaille koninklijk bezoek

KRALENDIJK — Verschillende personen die hebben bijgedragen aan het succesvolle verloop van het koninklijk bezoek in november vorig jaar aan Bonaire, hebben onlangs een herdenkingsmedaille in ontvangst genomen.

Waarnemend gezaghebber James Kroon reikte namens koning Willem-Alexander de medailles uit aan vijftig personen, zowel zij die direct betrokken waren bij de organisatie als vertegenwoordigers van organisaties die zijn bezocht.

Meteorietinslag in Nicaragua

MANAGUA — Een kleine meteoriet heeft in het weekeinde een grote krater geslagen in een stuk land vlak bij de luchthaven van de Nicaraguaanse hoofdstad Managua. De krater heeft een doorsnede van 12 meter en is 5 meter diep.

Wetenschappers hebben gisteren tegenover de Nicaraguaanse krant *La Prensa* bevestigd dat de klap die Managua in de nacht van zaterdag op zondag opschrikte, is veroorzaakt door een meteoriet. Die kwam terecht in een stuk land van de luchtmacht van het dunbevolkte Centraal-Amerikaanse land.

Om wat voor meteoriet het precies gaat, wordt nog onderzocht. Een van de betrokken wetenschappers, Jaime Incer Barquero, beklemtoonde in Managua dat deze inslag niets te maken heeft met een asteroïde die in het weekeinde de aarde op relatief korte afstand, 40.000 kilometer, heeft gepasseerd. Een regeringsfunctionaris

Foto: AFP

Wonder boven wonder heeft de inslag, vlakbij het internationale vliegveld van de hoofdstad met 1,2 miljoen inwoners, geen gewonden veroorzaakt.

zei echter dat dit mogelijk toch een stukje van de asteroïde is geweest. In februari 2013 trof een veel

grotere meteoriet de Russische stad Tsjeljabinsk. Het gevaarte uit de ruimte ontplofte op circa 30 kilometer

hoogte en veroorzaakte een gigantische drukgolf waardoor meer dan 1500 mensen gewond raakten.

Onderzoekers zuiveren water met diamant

MEXICO-STAD — Een groep Mexicaanse onderzoekers heeft een methode gevonden om water te zuiveren van landbouwgif. Door op het water een letterlijk flinterdunne laag van diamanten te leggen en er vervolgens een krachtige elektrochemische stroom doorheen te sturen, is het ze gelukt het in het water aanwezige landbouwgif om te zetten in koolstofdioxide en onschadelijke zouten. Dat meldt *La Chispa* op basis van *Pais*.

Na dit proces is het water gezuiverd maar nog niet drinkbaar, zegt onderzoeksleider Rubén Vázquez Medrano van de Universidad Iberoamericana. “Voordat het kan worden gedronken moet het nog door een reguliere waterzuiveringsinstallatie.” “We zijn begonnen met het aanpakken van het uiterst toxische anti-insectenmiddel methylparathion”, legt onderzoeksleider Rubén Vázquez Medrano uit. De stof methylparathion wordt gebruikt in de landbouw als gif tegen ongedierte. Vooral in zuidelijk Mexico wordt het op grote schaal toegepast in de sierbloemen- en groenteteelt.

Het in de VS ontwikkelde landbouwgif is omstreken omdat het bij mensen hun zenuwstelsel aantast. In Mexico is het echter popu-

lair onder telers vanwege de lage prijs en effectiviteit. In een recent onderzoek bleek dat methylparathion is aangetroffen in verschillende meren in concentraties die schadelijk zijn voor in het water levende organismen. Tevens zijn er resten van de insecticide aangetroffen in voedingsmiddelen en drinkwater.

“Het voornaamste probleem van methylparathion is dat het natuurlijke afbraakproces uiterst traag verloopt. Het duurt maanden en gedurende die periode tast het de omringende flora en fauna aan. De stof maakt zwemmen en drinken voor mensen risicovol”, zegt

Vázquez. De onderzoekers hebben het trage afbraakproces weten te versnellen. In de opstelling lukte het ze 2 liter vervuild water in vier uur te zuiveren. “Het water geeft zuurstof af en dit bindt zich deels met de methylparathion, en een deel van de methylparathion verandert via tussenstappen in koolstofdioxide en onschadelijke zouten.” Na de vier uur is het water schoon genoeg, op enkele stoffen na, die er in de reguliere waterzuivering uit worden gehaald en is het resultaat drinkwater.

“Nadeel is dat het proces relatief veel energie kost. Hier ligt weer een nieuwe uitdaging. We willen het proces optimaliseren en de tijd nodig voor omzetting verminderen maar met dezelfde hoeveelheid.” In de toekomst hoopt Vázquez de techniek te kunnen toepassen op grotere schaal, en hoopt hij de techniek te kunnen loslaten op het afbreken van andere gifstoffen.

Advertenties Curaçao

Wiskunde workshops op 13 en 14 september 2014

MatAct organiseert komend weekend een aantal wiskunde workshops voor examenklasleerlingen.

Het betreft de volgende groepen en onderwerpen:

VWO WB: goniometrie VWO WA: kansrekening

HAVO WB: differentiëren/goniometrie HAVO WA: telproblemen

VSBO: hoeken en afstanden

Voor meer informatie kunt u bellen of e-mailen.

Telefoonnummers: 7371244 of 5126248

E-mailadres: wiskundekapstok@hotmail.com

Heb je je dyslexiekaart al?

90libra

Belangenvereniging voor ADHD en leerstoornissen.

Tel.: 7372002/ 5620722
E-mail: eglibracur@hotmail.com

Onderzoekers MH17: Niet speculeren over raket

DEN HAAG — De voorkant van de Boeing 777 van Malaysia Airlines is boven Oekraïne waarschijnlijk doorboord ‘door een groot aantal objecten’. Maar of het toestel is neergehaald door een raket die nabij het toestel uiteenspatte, durven onderzoekers nu niet te concluderen.

Dat blijkt uit de eerste resultaten van het onderzoek van de Onderzoeksraad voor Veiligheid (OVV), die vandaag werden gepubliceerd. Door de crash op 17 juli kwamen alle 298 inzittenden om, onder wie 196 Nederlanders. Het toestel werd vermoedelijk doorboord door een groot aantal projectielen, die het toestel met hoge snelheid van buitenaf raakten. Waarschijnlijk heeft dit zo veel schade toegebracht dat het toestel tijdens de vlucht in stukken is gebroken, concludeert de OVV in zijn rapport. In de lichamen van de bemanning zijn metalen objecten gevonden. Wat voor objecten, is nog onduidelijk. Om precies vast te stellen wat de crash heeft veroorzaakt, moet verder onderzoek worden gedaan. Er wordt algemeen vermoed dat het vliegtuig door een Buk-raketsysteem van Russische makelij is neergeschoten. Maar volgens OVV-voorzitter Tjibbe Joustra zou het nog ‘speculatie’ zijn om daarover in het rapport te reppen. “Dit is wat we gevonden hebben, dit wordt gedragen door feiten en de rest zal volgend jaar aan de orde komen, in het definitieve rapport”, aldus Joustra. De meeste politieke partijen constateren dat er nog heel veel uitgezocht moet worden. Volgens Harry van Bommel (SP) is het rapport ‘voorlopig en helaas ernstig incompleet’. Hij concludeert dat er geen gebruik is gemaakt van militaire informatie, informatie van radargrondsta-

tions, inlichtingendiensten en de militaire verkeerscontrole. Een woordvoerder van de OVV reageert dat het nu om eerste resultaten gaat. Er moet de komende maanden nog meer onderzoek worden gedaan en de OVV verwacht dat verdere gegevens dan beschikbaar komen. Premier Mark Rutte zei dat de leider van de repatriëringsmissie Pieter-Jaap Aalbersberg morgen terugkeert naar Oekraïne. De missie om slachtoffers te bergen, wordt hervat zodra de veiligheidssituatie in het rampgebied stabiel is, meldde Rutte. De Russische luchtvaartautoriteit meent dat veel tijd verloren is gegaan met het onderzoek. De organisatie stelt dat een ‘allesomvattende’ inspectie van de wrakstukken en de ramp-plek nodig is om de oorzaak te achterhalen. De OVV heeft geen noodsignalen kunnen ontdekken vanuit het vliegtuig.

Laatste contact
De piloten van vlucht MH17 spraken enkele seconden voordat de zwarte dozen het begaven, nog met de luchtverkeersleiders. “Romeo November Delta, Malaysia een zeven”, werd vanuit de cockpit gezegd om 13.19:56. Die boodschap eindigde om 13.19:59. Een paar seconden later, om 13.20:03, stopten de zwarte dozen abrupt met het vastleggen van vluchtgegevens. Tot ongeveer een kwartier later riep ‘Dnipro Radar’

Photo: AFP

De Maleisische minister van Transport Liow Tiong Lai tijdens een persconferentie in Putrajaya, vlakbij Kuala Lumpur, met het eerste verslag over de oorzaak van de vliegcrash.

(DNP) vlucht MH17 verscheidene keren op, zonder antwoord te krijgen. De bemanning van een ander vliegtuig in de buurt werd gevraagd of ze vlucht MH17 kon zien of kon waarnemen op de instrumenten. Ook dat was niet meer het geval. Om 13.08:00 had vlucht MH17 zich gemeld bij de luchtverkeersleiders van Dnipro Radar. “Dnipro Radar, Malaysia een zeven, vliegniveau 330”, liet de piloot weten. “Malaysia een zeven Dnipro radar, goedemiddag, radarcontact”, bevestigde de verkeersleiding. Even later, om 13.19:49, werd vlucht MH17 ‘geklaard’ om door te vliegen via navigatiepunt RND: “Malaysia een zeven, vanwege vliegverkeer rechtstreeks naar punt Romeo November Delta”. Dat werd door de bemanning bevestigd met de laatste woorden: “Romeo November Delta, Malaysia een zeven.” Op de instructie om na het passeren van RND verder te vliegen naar navigatiepunt TIKNA, een paar

seconden later, werd niet meer geantwoord.

Schuldvraag
“De cruciale vraag, wie heeft de trekker overgehaald, is nog niet beantwoord.” Dat is de eerste reactie van advocaat Veeru Mewa van het Amsterdamse kantoor Beer Advocaten vandaag op het tussentijdse rapport van de OVV. Het kantoor van Mewa staat nabestaanden bij van meer dan twintig slachtoffers van de ramp met MH17. “Eigenlijk staat er niets nieuws in”, concludeert Mewa na lezing van het rapport. De advocaat werkt momenteel aan claims. Daar ziet hij geen nieuwe aanknopingspunten voor in dit nieuwe rapport. Mewa denkt wel dat nabestaanden wellicht troost kunnen vinden in de bevestiging van het vermoeden dat het vliegtuig al in de lucht uit elkaar is gevallen. “Dat nu duidelijk is dat het echt een abrupt einde was, kan troost bieden. Uit niets blijkt dat de bemanning in de gaten heeft gehad wat er gebeurde. Het moet in een fractie van een seconde voorbij geweest zijn.”

Enquête: Jonge docent slecht betaald

UTRECHT — Te hoge werkdruk, slecht betaald, een slechte werksfeer en bemoeizuchtige ouders. Dat noemt 63 procent van de ruim 800 ondervraagde beginnende docenten als voornaamste reden om te overwegen het onderwijs de rug toe te keren.

Redenen om juist blij te zijn met hun baan zijn: het werken met leerlingen, de afwisseling en maatschappelijk nuttig werk. Over het algemeen beoordelen jonge docenten hun baan met een ruime 7. Dat blijkt uit een door de Algemene Onder-

wijsbond (AOB) uitgevoerde enquête waaraan 848 docenten meewerkten die maximaal vijf jaar voor de klas staan. Ze noemen hun baan ‘fantastisch’ maar tegelijkertijd heel zwaar. Het zijn met name de administratieve lasten en niet-

lesgebonden taken zoals mentorschap, werkweken en ouderavonden die werkdruk verhogend werken. Ook een volgens vakbond AOB opvallend veelgenoemd antwoord: veeleisende ouders. Op de vraag of de starters vinden dat de opleiding ze goed genoeg heeft voorbereid op het eerste jaar, vindt bij de helft van de basisschooldocenten en 38 procent van de docenten op het voortgezet onderwijs van niet.

Meldingen over slecht bereik mobieltjes

DEN HAAG — Vier regionale omroepen hebben de afgelopen maanden ruim 1000 meldingen verzameld van mensen in hun regio die soms geen bereik hebben met hun mobiele telefoon. Dat gebeurt niet alleen bij de grens maar ook midden in de regio's in bebouwd gebied.

De bundeling is vandaag door Hermina de Vries van Omroep Gelderland overhandigd aan leden van de Tweede Kamer die zich bezighouden met dit onderwerp. Het gaat er volgens De Vries niet alleen om dat

levens in gevaar komen als mensen niet snel het noodnummer 112 kunnen bellen. “Het treft ook mensen die bereikbaar moeten blijven voor hun werk. Zij kunnen dan niet gebeld worden.” Naast Gelderland riepen ook Om-

roep Drenthe, Omroep Zeeland en RTV Noord hun luisteraars en kijkers op om te melden als zij hier last van hebben. De Tweede Kamer hoort deze week mensen uit de sector en andere betrokkenen over de problemen. De politiek heeft destijds geen verplichte dekking van 100 procent opgelegd aan de providers, maar van 95 procent, aldus CDA-Kamerlid Jaco Geurts.

Dodental ebola tot bijna 2300 gestegen

GENÈVE — Het aantal mensen dat in West-Afrika aan de besmetting met het ebolavirus is gestorven, is tot zeker 2296 gestegen. Er waren zaterdag 6 september 4293 besmettingen geregistreerd, liet de Wereldgezondheidsorganisatie WHO vandaag weten.

Vrijdag stond het dodental nog op ongeveer 2100. Gisteren waarschuwde de WHO dat er de komende drie weken mogelijk vele duizenden nieuwe geval-

len in Liberia bij komen. Het West-Afrikaanse land behoort tot de drie landen waar de meeste slachtoffers zijn geteld. Het risico om in Liberia te worden besmet is

onder meer groot voor mensen die een taxi nemen of op een motor stappen die als taxi wordt gebruikt. In veertien van de vijftien regio's van het land is ebola geconstateerd. Ook de buurlanden Guinee en Sierra Leone zijn zwaar getroffen. In Nigeria is een beperkt aantal ebolagevallen vastgesteld.

Nog geen keuzes voor nieuw belastingstelsel

DEN HAAG — Het kabinet komt op Prinsjesdag met een notitie over een nieuw belastingstelsel. Maar volgens ingewijden worden in het stuk nog geen knopen doorgemaakt. Het bevat alleen een inventarisatie van de mogelijkheden. Staatssecretaris Eric Wiebes van Financiën gaat die later uitwerken. Bronnen op het Binnenhof hebben dat gezegd.

Volgens deze bronnen zitten de regeringspartijen VVD en PvdA allerminst op één lijn over hoe het belastingstelsel moet worden ingericht. Er zou echter geen sprake zijn van ruzie of een vervelende sfeer. “We gaan hierover op dit moment geen messen trekken”, zegt een bron. Het maken van keuzes zal waarschijnlijk pas bij de volgende kabinetsformatie gebeuren. Een commissie onder leiding van oud-bankier Cees van Dijkhuizen kwam vorig jaar met een advies om het belastingstelsel te hervormen. De vorige ingrijpende wijziging dateert van rond de eeuwwisseling. Van Dijkhuizen c.s. stellen onder meer voor de fiscale tarieven fors te verlagen en aftrekposten en toeslagen te

schrapen. VVD en PvdA zijn het er op zich over eens dat het belastingstelsel op de schop moet. Ze willen ook allebei dat de belasting op arbeid flink omhooggaat, want dat zorgt voor meer banen. Maar over de manier waarop dat betaald moet worden – de kosten bedragen volgens een betrokkene 3 tot 5 miljard euro – lopen de meningen voorsnog sterk uiteen. De PvdA wil de lasten op vermogen flink verhogen, zodat er geld beschikbaar komt om werken goedkoper te maken. De VVD wil daarentegen het geld voor lastenverlaging zoeken door verder te snijden in de overheidsuitgaven. De regeringspartijen hebben op dit moment geen zin het conflict op de spits te drij-

ven. Een bron wijst erop dat volgend jaar de Provinciale Statenverkiezingen plaatsvinden, die ook leiden tot een nieuwe samenstelling van de Eerste Kamer. De coalitie heeft daar al geen meerderheid en is afhankelijk van de steun van bevriende oppositiepartijen. Het lijkt VVD en PvdA niet handig om in de aanloop naar deze verkiezingen een principieel politiek conflict te gaan uitvechten.

‘Liberaliseer drugsbeleid wereldwijd’

NEW YORK — Het drugsbeleid moet wereldwijd worden geliberaliseerd. Regeringen over de hele wereld zouden verscheidene drugs uit de criminele sfeer moeten halen en in hun land een eigen gereuleerde markt opzetten.

Die oproep doet een groep internationale prominenten, onder wie veel oud-staats-hoofden en de ex-secretaris-generaal van de VN Kofi Annan vandaag. Oud-president van Brazilië Fernando Henrique Cardoso, die lid is van deze Global Commission on Drug Policy, legt uit dat de regulering zou moeten gelden voor ‘zo veel mogelijk drugs die nu nog illegaal zijn’. Middelen die te gevaarlijk moeten echter verboden blijven. Met dit pleidooi gaat de commissie een stuk verder dan de oproep uit 2011 om cannabis te legaliseren. De groepering bestaat niet alleen uit oud-regeringsleiders als Cardoso, Ernesto Zedillo (Mexico), Jorge Sampaio (Portugal), Ricardo Lagos (Chili) en Andreas Papandreu (Griekenland), maar ook uit oud-EU-buitenlandchef Javier Solana, Nobelprijswinnaar voor de literatuur Mario Vargas Llosa en de Britse topondernemer Richard Branson. In 2016 willen de VN een topconferentie houden om de drugswetgeving wereldwijd te bespreken.

Parlement Irak stemt in met nieuwe regering

Photo: AFP

Leden van het nieuwe kabinet tijdens hun inauguratie.

BAGDAD — Het parlement in Irak heeft gisteravond ingestemd met de nieuwe regering onder leiding van premier Haidar Abadi. Abadi heeft nog geen minister van Binnenlandse Zaken en Defensie voorgedragen, maar hij heeft toegezegd binnen een week met de namen te komen.

Wel staat vast dat oud-premier Ibrahim Jafaari minister van Buitenlandse zaken wordt. Oud-premier Nuri al-Maliki, die vorige maand onder grote druk van onder meer de Verenigde Staten

zijn functie neerlegde, wordt vicepresident, evenals een andere oud-premier, Iyad Alawi, en de vroegere voorzitter van het parlement Usama al-Nujaifi. Vicepresidenten vervullen een vooral ceremo-

niële functie. De nieuwe regering staat voor een zware taak. Een groot deel van het westen en noorden van het land is bezet door strijders van het extremistische soennitische Islamitische Staat (IS). Mensen met een andere geloofsovertuiging, zoals de christenen, sjiieten en yezidi's, zijn gedood of ontheemd gemaakt. De sjiiet Maliki heeft daarnaast de afgelopen jaren als

premier de tegenstellingen tussen de sjiiitische meerderheid en de andere bevolkingsgroepen aangewakkerd. Abadi heeft beloofd de betrekkingen met Iraaks Koerdistan, dat zich tot nu toe weinig aantrok van de regering in Bagdad, te verbeteren. Ook wil hij het door corruptie en incompetentie geplaaide Iraakse leger versterken. Dat had tot voor kort weinig in te brengen tegen IS.

‘Verhogen AOW-leeftijd in 2024 niet nodig’

UTRECHT — Nieuwe prognoses van de levensverwachting laten zien dat een verdere verhoging van de AOW-leeftijd in 2024 niet nodig is. Dat stelt het Koninklijk Actuarieel Genootschap, de Nederlandse beroepsvereniging van verzekeringswiskundigen, in zijn tweejaarlijkse raming.

Nederlanders worden naar verwachting weliswaar steeds ouder, zegt voorzitter Jan Kars. Maar de stijging van de gemiddelde levensverwachting verloopt voorsnog zoals eerder voorspeld. “Er zijn geen nieuwe tegenslagen.” Jongetjes die dit jaar worden geboren, worden naar verwachting 89,9 jaar. Meisjes zelfs 92,2 jaar. Bij de vorige prognose van twee jaar geleden was de levensverwachting van pasgeborenen respectievelijk 86,5 en 87,1 jaar.

De pensioengerechtigde leeftijd wordt vanaf 2024 gekoppeld aan de levensverwachting. Nu hebben mensen twee maanden na hun 65e verjaardag recht op AOW. Die grens wordt komende jaren stapsgewijs verhoogd naar 67 jaar in 2023. Het kabinet heeft een wetsvoorstel klaar liggen om dat proces nog te versnellen, waardoor de AOW-leeftijd al in 2021 op 67 jaar uitkomt. Pensioenfondsen en verzekeraars gebruiken de voorspellingen van het genootschap bij het vaststellen van hun premies en dekkingsgraden. Voorzitter Kars verwacht op basis van zijn nieuwe prognose geen grote aanpassingen in de voorzieningen van de meest pensioenfondsen en verzekeraars. Verzekeringsondernemers Aegon, Delta Lloyd en Nationale-Nederlanden (NN) lieten desgevraagd weten de gevolgen van de nieuwe prognoses nog te bestuderen.

Dikke asielkat moet 11 kilo afvallen

Hij heet Little Dude en die naam is erg slecht gekozen. Deze kat weegt namelijk 16 kilo, ongeveer drie keer zo veel als normale katten. Little Dude woont tijdelijk bij vrijwilligster Angela Jackson-Brunning. Hij moet flink afvallen voordat hij bij een gezin geplaatst kan worden. De foto's van Little Dude op de site van *LA Times* zijn een beetje belachelijk. Het beest past alleen met zijn kop en voorpoten in een kattenmand, de rest van zijn enorme lijf steekt eruit. Hij heeft een bruin-grijze vacht en als hij op zijn zij ligt, doet Little Dude nog het meest denken aan een baby-zeehond. De kat woonde bij een familie maar moest daar weg omdat ze zijn verzorging niet meer konden betalen. Zijn

baasjes gaven hem allerlei lekkers en de 'kleine' Dude kreeg er nauwelijks beweging. Angela heeft de kater bij zich in huis genomen om hem te laten afvallen tot hij een normaal gewicht heeft en herplaatst kan worden bij een gezin. Dikke katten doen het niet zo goed in het asiel, door de stress kan hun lever het begeven. "Het is een grote knuffelkont", vertelt Angela aan de krant. De kater kan door zijn overgewicht niet altijd op tijd de kattenbak bereiken, dus Angela moet hem elke dag even wassen. Daarna probeert ze hem een stukje te laten lopen. Om zijn vooruitgang bij te houden, is er een speciale Facebook-pagina opgericht: A BIG Little Dude.

Verdwaalde shoppers eindigen 700 km verderop

Een Duits echtpaar uit Neubrandenburg moest even naar het winkelcentrum, maar eindigde 700 kilometer verderop in Würzburg. De 75-jarige man en zijn 77-jarige vrouw waren volgens de politie behoorlijk verward.

Het oudere echtpaar reed afgelopen donderdag weg van huis. Toen ze vrijdag nog niet thuis waren, werden ze opgegeven als vermist. De politie hield het stel uitein-

delijk vrijdag 700 kilometer verderop aan. Ze hadden de hele nacht doorgereden. De verwarde ouderen waren weggereden bij een tankstation zonder te betalen, waardoor de politie een melding kreeg en de bejaarden snel kon aanhouden. De twee gepensioneerden zijn naar het ziekenhuis gebracht en mogen pas (onder begeleiding) naar huis zodra ze zich beter voelen, meldt de krant *Nordkurier*.

Eitjes van dodelijke spin tussen de bananen

Foto: Shutterstock

Abby Woodgate vond eitjes van een dodelijke Braziliaanse spin op haar bananen. De Britse vrouw uit Colchester kreeg van de ongediertebestrijding te horen dat ze onmiddellijk haar prullenbak en stofzuiger moest verbranden. Abby dacht in eerste instantie dat de cocon vol eitjes een beetje schimmelig was. Maar toen ze de cocon open prikte met een tandenstoker vielen er kleine witte eitjes uit. "Ik kon het niet geloven toen de cocon openging", zegt de geschrokken vrouw tegen *Daily Mail*. "Toen ik het zag – het leek op kikkerdril – dacht ik niet dat het gevaarlijk was." Maar toen Abby bedacht dat het wel eens spinneneitjes konden zijn, gooide ze het fruit weg en stofzuigde ze de gevallen eitjes van de keuken-

vloer. De huisvrouw belde de supermarkt die de bananen bij haar hadden afgeleverd. En voordat ze het wist stonden er ongediertebestrijders bij haar op de stoep. Ze namen meteen haar prullenbak en stofzuiger in beslag. De eitjes bleken afkomstig van de Braziliaanse zwervspin, die bijzonder giftig, agressief en snel is.

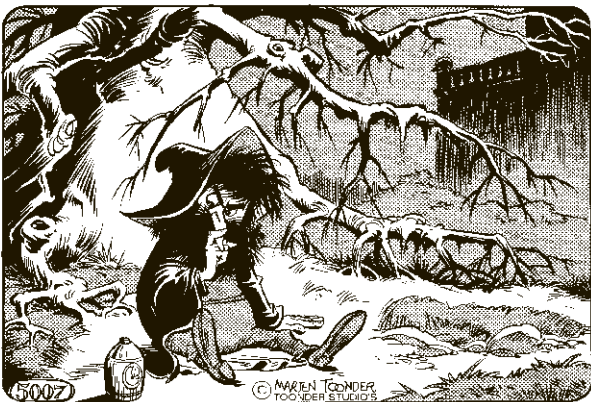
Ook iets leuks voor de Mensen pagina ?

Een jubileum, diploma of benoeming te melden? Wij plaatsen het graag op de Mensen-pagina!

Stuur uw informatie (kort en bondig, liefst met foto) naar: redactie@amigoe.com o.v.v. "Mensen"

Koning Hollewijn en de Aanslager

Door Marten Toonder

Het verlies van zijn krantje was een zware klap voor Zwederik Loser. "Hoe weet ik nu wanneer ik de bevrijding kan inluiden?" vroeg hij zich af. "Wat is de gunstige tijd om de onderdrukkers wakker te schokken? Ik kan moeilijk hun vesting binnengaan om m'n blaadje terug te halen. Dan maar zonder. Ik zal het lot in eigen hand nemen..." Met die woorden greep hij zijn ontplofbare waar en stelde het tijdmechanisme op half acht.

"En nu moet ik het op een gunstige plek neerleggen," vervolgde hij zijn gedachtengang. "Ergens waar de brui van de revolutie goed weergalmt. Eens kijken, hoeveel tijd heb ik nog?"

Hij raadpleegde zijn horloge en schrok toen verschrikkelijk. "Het is half acht!" riep hij verblekend. "Wee mij! Wederom slaat de kosmische tegenwerking toe!"

Mensen

Dieven stelen 1500 kilo aan avocado's

Foto: Shutterstock

Dieven in de Australische regio Riverland zijn ervandoor gegaan met 1500 kilo aan avocado's. De criminelen hebben 22 bomen op een plantage bij het plaatsje Barmera kaalgeplukt. Politieagent Mark Gould zei tegen ABC Riverland dat de criminele actie goed was voorbereid. "Het kaalplukken van een groot aantal bomen neemt heel wat tijd in beslag en kost veel moeite. Ik denk dan ook dat er meer dan één dader is." Op de plantage staan beveiligingscamera's, maar die waren helaas niet gericht op de bomen die zijn kaalgeplukt. De politie roept dan ook getuigen op zich te melden die rond de tijd van de diefstal verdachte activiteiten hebben gezien. Ook willen de agenten graag mensen spreken die goedkope avocado's aangeboden hebben gekregen.

Vrouw klaagt matchmaker aan om slechte dates

Wat moet je als vrouw van boven de 40 zonder man met een kindervens? Dan schakel je een matchmaker in, en het liefst een beroemde. Die kan je vast aan wat dates helpen. Nou, dat deed de celebrity-koppelaar helemaal niet. Julie Hyman betaalde 8000 dollar voor twee dates. De mannen bleken zakenrelaties van de matchmaker te zijn. Nu eist ze bij de rechter haar geld terug. De 43-jarige Julie zag bij Oprah een koppelaar en besloot die in te schakelen. Zij deed echter geen zaken met vrouwen van Julies leeftijd en verwees de vrouw door naar een andere bekende en succesvolle matchmaker, Matt Titus. Die vond het geen enkel probleem om een man voor Julie te zoeken. De verzorgde blonde is model geweest en nu een succesvolle echtscheidingsadvocate. Geen kneus dus die thuis stillettjes zit te wachten op liefde. Julie betaalde

8000 dollar voor acht dates, coaching en feedback op de dates. Helaas liep het allemaal niet zo lekker. Volgens Julie is Matt een 'oplichter, die klanten dates bezorgt met zijn vrienden, medewerkers, realityshow-deelnemers en zakenrelaties', aldus *New York Daily News*. De eerste twee dates die Julie zou hebben, zegden op het laatste moment af. Twee fakers, denkt Julie nu. De derde date was eenmalig, de man bleek een zakenrelatie van Matt te zijn.

Met de vierde man had Julie drie dates. Eentje werd zelfs gefilmd voor een promotievideo van Matts bedrijf. Daarna hoorde Julie ineens niks meer van Jonathan. En ook niet van Matt, die beloofd had feedback te geven. Misschien lag het immers aan Julie zelf dat het niks was geworden. "Wat hij vrouwen aandoet is walgelijk", zegt Julie over de koppelaar. "Ik

vertrouwde hem." Matt laat weten dat hij er niks aan kan doen dat het niet klikte met de mannen. De laatste man knapte volgens hem af doordat Julie hem de hele tijd foto's van haar hondjes stuurde. Daar is Julie kort over: "Als hij dat niet leuk vindt, is het geen goede match. Een wanpresentatie van de koppelaar." Julie eist nu een schadevergoeding.

Buckles

By David Gilbert

Beetle baily

By Mort Walker

Tina's groove

By Rina Piccolo

Baby blues

Door Jerry Scott & Rick Kirkman

Foto: Shutterstock

Euro

In de min

AMSTERDAM — De Europese aandelenbeurzen stonden vandaag kort na de start van de handelsdag in de Verenigde Staten collectief in de min. Beleggers lijken een adempauze te hebben ingelast na de winsten van de afgelopen weken. Ook drukten de spanningen in Oekraïne andermaal hun stempel op de financiële markten.

De AEX-index in Amsterdam noteerde kort na de opening van Wall Street 0,4 procent lager op 418,85 punten. De MidKap stond 0,1 procent in de min op 624,96 punten. De beurzen in Frankfurt en Parijs stonden respectievelijk 0,5 en 0,4 procent lager. Londen noteerde een voorzichtige min van 0,1 procent. De Europese Unie bekrachtigde gisteravond nieuwe sancties tegen Rusland. De invoering ervan is echter enkele dagen uitgesteld om het staakt-het-vuren in Oekraïne een kans te geven.

Olieproducent Shell en levensmiddelenconcern Unilever voerden de lijst met dalers in de AEX aan. Het aandeel Shell leverde 1,1 procent in. Unilever noteerde 0,9 procent in de min. Bierbrouwer Heineken was de sterkste stijger met een plus van 1,4 procent. Volgens Tsjechische media zou de brouwer een vertrek uit het land overwegen. Een vat Amerikaanse olie werd 0,4 procent duurder op 93,07 dollar. Een vat Brentolie kostte 0,2 procent minder op 99,98 dollar. De euro was 1,2884 dollar waard, tegen 1,2940 dollar bij het slot van de Europese beurzen gisteren. Op Curaçao noteerde de euro vandaag lager op 2,3442 gulden. Gisteren stond de munt op 2,3524 gulden.

Tokio

Stijging

TOKIO — De aandelenbeurs in Tokio is vandaag voor de tweede dag op rij hoger gesloten. Een verdere verzwakking van de Japanse yen hielp de grote Japanse exportbedrijven vooruit. De aan de olie- en gassector gerelateerde bedrijven stonden echter onder druk door de dalende olieprijs. De Nikkei eindigde met een winst van 0,3 procent op 15.749,15 punten. Automaker Honda, die meer dan 80 procent van de omzet uit het buitenland haalt, profiteerde van de goedkopere yen en klom 1,1 procent. Het Japanse telecomconcern Softbank bleef daarnaast profiteren van de aanstaande beursgang van het Chinese internetbedrijf Alibaba en steeg 4,5 procent. Softbank heeft een groot belang in Alibaba.

Elders in het Verre Oosten lieten de belangrijkste beurzen vandaag een wisselend beeld zien. De All Ordinaries in Sydney won 0,4 procent, maar in China, waar beleggers terugkeerden na een lang weekeinde, daalde de Shanghai Composite 0,2 procent. De beurzen in Hongkong en Seoul bleven gesloten vanwege een feestdag.

Wall Street

Klein verlies

NEW YORK — De aandelenbeurzen op Wall Street zijn vandaag met kleine verliezen geopend. Beleggers maken een pas op de plaats na de sterke opmars van de afgelopen weken. Daarbij is er weinig richtinggevend nieuws voorhanden. Vlak na de opening stond de Dow-Jonesindex 0,4 procent lager op 17.049 punten. De S&P 500 zakte 0,3 procent tot 1996 punten. Technologiegraadmeter Nasdaq leverde 0,2 procent in tot 4582 punten. Veel aandacht ging vandaag uit naar Apple, dat nieuwe producten presenteerde. Het aandeel Apple, dat dit jaar al bijna een kwart meer waard werd, begon vandaag met een winst van bijna 1 procent.

Lastenverzwaring treft met name huishoudens

DEN HAAG — Lastenverzwaringen hebben de afgelopen jaren vooral huishoudens in de portemonnee getroffen, terwijl bedrijven juist minder belasting zijn gaan betalen. Mede daardoor heeft het bedrijfsleven een steeds groter aandeel gekregen in het nationaal inkomen. Dat meldde het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) vandaag.

Het nationaal beschikbaar inkomen bestaat uit het totaal aan verdiensten van vooral huishoudens en bedrijven na verrekening van belastingen, subsidies en uitkeringen. De laatste vier jaar ging zo'n 55 procent ervan naar huishoudens en 11 procent naar bedrijven. Dat was in 2001 nog respectievelijk 63 procent en 5 procent. Dat komt doordat de beschikbare inkomens van bedrijven veel sneller zijn gestegen. In de periode 2001 tot en met 2013 verdubbelde de verdiensten van bedrijven, terwijl gezinnen er maar 18 procent bij hebben gekregen. Vorig jaar daalden de bedrijfsinkomsten overigens wel. Dat kwam door verminderde winsten van buitenlandse dochterondernemingen, aldus het CBS. Gedurende de gehele onderzochte periode stegen de betalingen van huishou-

dens aan de overheid sterk. Dat komt niet alleen doordat hogere lonen tot hogere belastingen leidden. Ook de belastingtarieven voor burgers zijn gestegen, terwijl die van bijvoorbeeld de vennootschapsbelasting die ondernemingen betalen is verlaagd. Na verrekening met uitkeringen en subsidies, die sinds 2001 ook stegen maar minder sterk dan de belastingen, betaalden huishoudens in 2013 per saldo 83 procent van alle inkomensoverdrachten aan de overheid. Dat was in 2001 nog 70 procent. De bijdrage vanuit het bedrijfsleven ging juist omlaag, van 23 procent in 2001 naar 13 procent vorig jaar.

Koopkracht gedaald

De koopkracht van de Nederlandse bevolking is vorig jaar met 1,1 procent afgenomen. Dat maakte het CBS

vandaag bekend. Het is het vierde jaar op rij waarin de koopkracht is gedaald.

De aanhoudende koopkrachtdaling is volgens het statistiekbureau 'geheel in lijn met de economische crisis en de oplopende werkloosheid'. De jaren van koopkrachtverlies volgen op een lange periode (1985-2009) waarin de koopkracht met gemiddeld 1,8 procent per jaar toenam. Alleen in 2005 was sprake van een (lichte) daling aldus het CBS. De meeste bevolkingsgroepen leverden vorig jaar in, maar zelfstandigen het meest. Zij hadden gemiddeld 3,3 procent minder te besteden. De spreiding is bij die groep wel groot. Een kwart van de zelfstandigen verloor 16 procent of meer, terwijl een even grote groep er minstens 10 procent op vooruit ging.

Ook uitkeringsgerechtigden gingen er flink op achteruit. Zo zagen gepensioneerden hun koopkracht met 3 procent slinken, onder meer doordat veel aanvullende pensioenen niet geïndexeerd, maar zelfs gekort werden. Ook is de AOW-

gerechtigde leeftijd omhoog gegaan waardoor sommige mensen te maken kregen met een AOW-gat. Alleen mensen met een vaste baan kregen er 0,4 procent bij.

Productie industrie

De productie van de Nederlandse industrie is in de maand juli met 0,7 procent gestegen ten opzichte van juli 2013. Dat maakte het CBS vandaag ook bekend. De stijging komt nadat de productie in juni met 1,3 procent was gekrompen, waarmee een reeks van 8 maanden met productiestijgingen werd onderbroken. De elektrotechnische- en machine-industrie (6,8 procent) en de basismetaleen- en metaalproductenindustrie (6,4 procent) produceerden in juli aanzienlijk meer dan een jaar geleden. De productie van de voedings- en genotmiddelenindustrie lag op hetzelfde niveau, terwijl de productie van aardolie-, chemische, rubber- en kunststofindustrie (1,6 procent) kromp. De vier genoemde branches zijn samen goed voor bijna driekwart van de industriële productie.

Morgen weer pilotenstaking bij Lufthansa

Foto: Shutterstock

FRANKFURT — De Duitse luchtvaartmaatschappij Lufthansa krijgt morgen tussen 10.00 en 18.00 uur Duitse tijd opnieuw te maken met een werkonderbreking door piloten. Dat maakte de vliegeniersvakbond Vereinigung Cockpit vandaag bekend. De piloten verzetten zich tegen besparingsmaatregelen, waaronder een verhoging van de leeftijd waarop zij met vervroegd pensioen mogen. Het is de derde staking in amper twee weken tijd. Ditmaal worden vluchten van en naar de internationale luchthaven Franz Joseph Strauss in München getroffen. Eind augustus legden piloten van budgetdochter Germanwings het werk neer, vorige week waren de korte en middellange vluchten van Lufthansa zelf aan de beurt. Tienduizenden reizigers hadden last van die acties.

Megaluchthaven Dubai komt er alsnog

DUBAI — In de woestijn van Dubai verrijst alsnog de grootste luchthaven ter wereld. Leider sjeik Mohammed bin Rashid Al Maktoum heeft toestemming gegeven voor een investering van 32 miljard dollar in uitbreiding van Al Maktoum International, nu nog het tweede vliegveld van het emiraat.

Dergelijke plannen bestonden al langer, maar werden in 2010 in de nasleep van de kredietcrisis in de ijskast gezet.

Het luchtvaartknooppunt moet uiteindelijk 200 miljoen passagiers per jaar

kunnen verwerken. Nu zijn dat er nog maar 5 miljoen. De luchthaven van Atlanta in de Verenigde Staten, nu nog 's werelds grootste, ontving vorig jaar ruim 94 miljoen reizigers, Schiphol ruim 52 miljoen.

Al Maktoum International wordt de nieuwe thuisbasis van Emirates. De nationale luchtvaartmaatschappij van Dubai is nu nog gevestigd op Dubai International Airport. Die luchthaven bood vorig jaar ruimte aan meer dan 66 miljoen passagiers en groeit de komende jaren ook nog verder naar een capaciteit van 100 miljoen reizigers.

De sterke expansie van Dubai als internationaal

knooppunt voor vliegreizen, met name van Europa naar het Verre Oosten en Australië, bedreigt de positie van Europese luchthavens als Schiphol, Frankfurt, Londen Heathrow en Parijs Charles de Gaulle. Gevestigde luchtvaartmaatschappijen als KLM, Air France, Lufthansa en British Airways hebben bovendien veel last van de opkomst van Arabische concurrenten als Emirates, Etihad en Qatar Airways.

Omzetgroei bij Ikea dankzij internet en China

STOCKHOLM — Ikea heeft in de afgelopen twaalf maanden tot eind augustus een omzetgroei van 3 procent gerealiseerd. De groei is te danken aan toemende verkopen via internet en een stijgende vraag in China. Dat maakte 's werelds grootste meubelverkoper vandaag bekend.

De omzet kwam uit op 28,7 miljard euro. Het groeitempo blijft wel flink achter bij de doelstelling uit 2012 om de omzet jaarlijks met 10 procent te laten stijgen, tot 50 miljard euro aan het eind van

dit decennium. Om dat doel te bereiken streeft Ikea naar een jaarlijkse omzetgroei van 5 procent bij bestaande winkels en nog eens 5 procent uit nieuwe winkels. In de afgelopen twaalf maanden ste-

gen de verkopen in winkels die langer dan een jaar open zijn met 3,6 procent, een verdubbeling op jaarbasis. Ikea komt pas in januari met de volledige jaarcijfers.

"Klanten weten ons steeds beter te vinden dankzij de renovatie van bestaande winkels, de opening van nieuwe filialen en de uitbreiding van onze online activiteiten en het aantal ophaalpunten", aldus bestuursvoorzitter Pe-

ter Agnefjäll. Hij voegde toe dat Ikea er voor heeft gekozen om zijn dertien webwinkels te verbeteren in plaats van online actief te worden in nieuwe landen.

Volgens Agnefjäll was de groei in het afgelopen jaar het sterkst in China, terwijl Ikea het goed bleef doen in Noord-Amerika. In Europa was sprake van enige verbetering ten opzichte van het voorgaande boekjaar.

Facebook meer dan 200 miljard dollar waard

NEW YORK — De beurswaarde van Facebook is gisteren opgelopen tot meer dan 200 miljard dollar. Daarmee staat het sociale netwerk nu op de rand van de top-20 van meest waardevolle bedrijven ter wereld.

De koers van het aandeel Facebook liep gisteren met bijna 1 procent op tot 77,89 dollar. Daarmee steeg de totale waarde van het bedrijf volgens berekeningen van persbureau Bloomberg tot 21,6 miljard dollar. Het aandeel Facebook is bijna 10 procent meer waard geworden sinds het bedrijf eind juli met goede kwartaalcijfers kwam, waaruit bleek dat het bedrijf steeds meer omzet uit mobiele dien-

sten weet te halen.

Facebook ging in mei 2012 voor 38 dollar per aandeel naar de beurs. In eerste instantie zakte het aandeel weg, om pas in augustus dat jaar de introductiekoers te overtreffen. Sinds september vorig jaar schoot de koers door de hoge verwachtingen over de toekomstige groei ruim 80 procent omhoog. Oprichter en topman Mark Zuckerberg is door de gunstige ontwikkeling van de beurskoers van Facebook nu, in ieder geval op papier, de op twaalf na rijkste mens ter wereld. Facebook heeft de Japanse autofabrikant Toyota inmiddels overvleugeld op de lijst met meest waardevolle bedrijven en bezet daarop nu de 22e plaats, achter telecombedrijf Verizon.

Transavia zet in op meer dagelijkse routes

SCHIPHOL — Luchtvaartmaatschappij Transavia vereenvoudigt zijn dienstregeling en vliegt stedenbestemmingen met ingang van komend voorjaar nog maar vanaf één Nederlandse luchthaven aan. De Nederlandse charter- en budgetdochter van Air France-KLM wil op die manier ruimte maken om meer routes dagelijks te kunnen aanbieden, zonder dat daar meer vliegtuigen voor nodig zijn. Dat meldde het

bedrijf vandaag.

Transavia biedt in Nederland vliegreizen aan vanaf Schiphol, Eindhoven en Rotterdam The Hague Airport. In de huidige situatie worden sommige bestemmingen nog bediend vanaf meerdere uitvalsbases. Door concentratie van bestemmingen op één thuisbasis, kan het bedrijf klanten meer vrijheid bieden om te kiezen wanneer zij willen vliegen, aldus een woordvoester.

Bijna kwart minder faillissementen

HILVERSUM — Het aantal faillissementen van bedrijven en instellingen is in de eerste acht maanden van dit jaar gedaald met 24 procent ten opzichte van dezelfde periode vorig jaar. In totaal gingen 6832 bedrijven en instellingen over de kop, meldt Faillissementsdossier.nl vandaag.

Het internetbedrijf schrijft de daling toe aan de iets verbeterde economische omstandigheden. Dat is vooral zichtbaar in de bouw, een conjunctuurgevoelige sector. Hier daalde het aantal faillissementen met bijna 40 procent tot 725. Er gingen veel minder schilders en

installateurs onderuit. Ook halveerde het aantal failliete projectontwikkelaars. Een sector waar het slecht gaat, is het taxivervoer. Hier gingen in de eerste acht maanden 15 procent meer taxibedrijven bankroet ten opzichte van een jaar geleden. In totaal werden 44 bedrijven getroffen door een faillissement. De dalende omzetten in het zorgvervoer vormen een belangrijke oorzaak.

KNV Taxi wees dat gisteren ook al op. Volgens deze brancheorganisatie kijken gemeenten steeds meer naar de prijs en minder naar de kwaliteit van het vervoer van gehandicapte kinderen, leerlingen en ouderen.

Fundacion Arubano di Esnan Visualmente Incapacita
Primavera 233, Aruba Tel.(297)582-5222/582-5051, fax (297)582-0306
e-mail: favi@setarnet.aw website: <http://www.favi.org>

NEW YORK				AMSTERDAM			
	PREV.	9-Sep		PREV.	9-Sep		
DOW JONES	17111.42	17053.49	AEX	420.60	418.40		
S&P 500 INDEX	2001.54	1996.13	AEGON NV	6.38	6.38		
NASDAQ	4592.29	4581.28	AHOLD NV	12.85	12.92		
AMAZON.COM INC	342.34	334.80	AKZO NOBEL	54.15	53.64		
APPLE INC	98.36	100.01	ASML HOLDING NV	75.59	75.48		
BAIDU INC-SP ADR	225.46	225.08	CORIO NV	41.43	41.12		
BERKSHIRE HATH-B	138.28	137.28	DSM (KONIN)	50.82	50.44		
CHITGROUP INC	52.05	51.51	HAL TRUST	121.47	123.12		
COCA-COLA CO	41.78	41.90	HEINEKEN NV	59.19	59.94		
WALT DISNEY CO	90.56	89.98	ING GROEP NV	11.03	10.89		
3D SYSTEMS CORP	51.55	51.73	ROYAL INTECH NV	0.60	0.52		
EBAY INC	54.23	54.02	KPN (KONIN) NV	2.56	2.56		
FACEBOOK INC-A	77.89	77.49	KONINKLIJKE PHIL	23.73	23.64		
GENERAL ELECTRIC	26.08	25.98	REED ELSEVIER	17.36	17.46		
GOOGLE INC-A	601.63	595.05	ROYAL DUTCH SHA	30.40	30.10		
HEWLETT-PACKARD	37.28	36.91	TOMTOM	6.29	6.29		
HOME DEPOT INC	90.82	89.61	TOTAL SA	50.84	50.50		
INTEL CORP	35.33	35.00	UNILEVER NV-CVA	32.36	32.04		
JOHNSON&JOHNSON	104.05	104.03	W.P. STEWART HOL	305.77	305.98		
LINKEDIN CORP-A	230.60	229.96	SCOTIABANK FUNDS	PREV.	8-Sep		
MICROSOFT CORP	46.47	46.81	MONEY MARKET	13.0632	13.0632		
PROCTER & GAMBLE	83.32	82.96	US DOLLAR BOND	2.6009	2.6009		
ROYAL DUTCH-ADR	78.31	77.73	GLOBAL GROWTH	2.5614	2.5571		
STARBUCKS CORP	77.67	77.59	US GROWTH	11.3656	11.7994		
TWITTER INC	52.00	51.65	CANADIAN GROWTH	3.4427	3.4283		
WAL-MART STORES	76.53	76.52	FUNDS	PREV.	8-Sep		
WHOLE FOODS MKT	38.81	38.44	BGF CONT EUR FLEX	22.54	22.59		
ETFs	PREV.	9-Sep	BGF EMTK BOND	15.59	15.55		
ALERIAN MLP - AMLP	19.26	19.24	BGF FIX INC GBL OP	13.17	13.18		
ISH GBL HY BD - GHYG	52.93	52.81	BGF GBL ALLOCATION	51.30	51.30		
ISH IBOXX HY BD - HYG	93.17	92.97	BGF USD CORE BOND	16.88	16.89		
ISH SELECT DIV - DIVY	76.57	76.27	TEMPLETON GBL BND	24.80	24.83		
ISH MSCI EMTK - EEM	45.31	44.95	TEMPLETON ASIAN SM	42.84	42.92		
ISH MSCI PAC - EPP	50.87	50.67	CURRENCIES	PREV.	8-Sep		
ISH RUSSELL - IWV	119.72	119.31	YEN/USD	105.880	106.430		
ISH S&P 500 - SPY	108.31	108.09	EUR/USD	1.293	1.291		
ISH EUROPE - IEV	46.44	46.34	CAN/USD	1.096	1.102		
POWERSH-QQQ	100.08	99.95	GBP/USD	1.614	1.607		
POWERSHARES DB C	24.51	24.30	COMMODITIES	PREV.	8-Sep		
SPDR S&P INT DIV-DWX	49.49	49.30	OIL WTI	92.66	92.61		
SPDR S&P MID 400	262.08	261.27	GOLD	1255.43	1249.37		
SPDR S&P 600 SMA	104.08	103.51	SILVER	19.03	18.93		
VANGUARD REIT - VNO	77.84	77.48	WHEAT	585.50	534.00		
WSDOMTR JAP H-QDXJ	51.05	50.81	GBPUUSD	1.614	1.607		

A Standard Of Excellence Since 1916
MADURO & CURIEL'S BANK N.V.
Private Banking & Investment Services
Lio Capriles Banking Center, Schottegatweg (Oost) z/n
P.O. Box 305, Curaçao, Tel. 466-1818, Fax. 466-1633
e-mail: pbis@meb-bank.com, website: www.meb-bank.com/pbis

Terreuroverleg VS in Midden-Oosten

DUBAI — De Verenigde Staten praten donderdag met een aantal Arabische landen over de manier waarop terrorisme in het Midden-Oosten moet worden bestreden.

Dat maakte gastland Saudi-Arabië vandaag bekend via staatspersbureau SPA. Naast de VS en Saudi-Arabië schuiven ook Egypte, Jordanië, Turkije en andere golfstaten aan bij het overleg, waar besproken wordt

‘hoe terrorisme in de regio en de extremistische organisaties die het steunen’ moeten worden aangepakt. IS (Islamitische Staat) wordt niet specifiek genoemd in het statement van de Saudi’s.

De Amerikaanse minister van Buitenlandse Zaken John Kerry reisde vandaag naar het Midden-Oosten om ‘een zo breed mogelijke coalitie te vormen om IS te verslaan’, meldde het Witte Huis eerder.

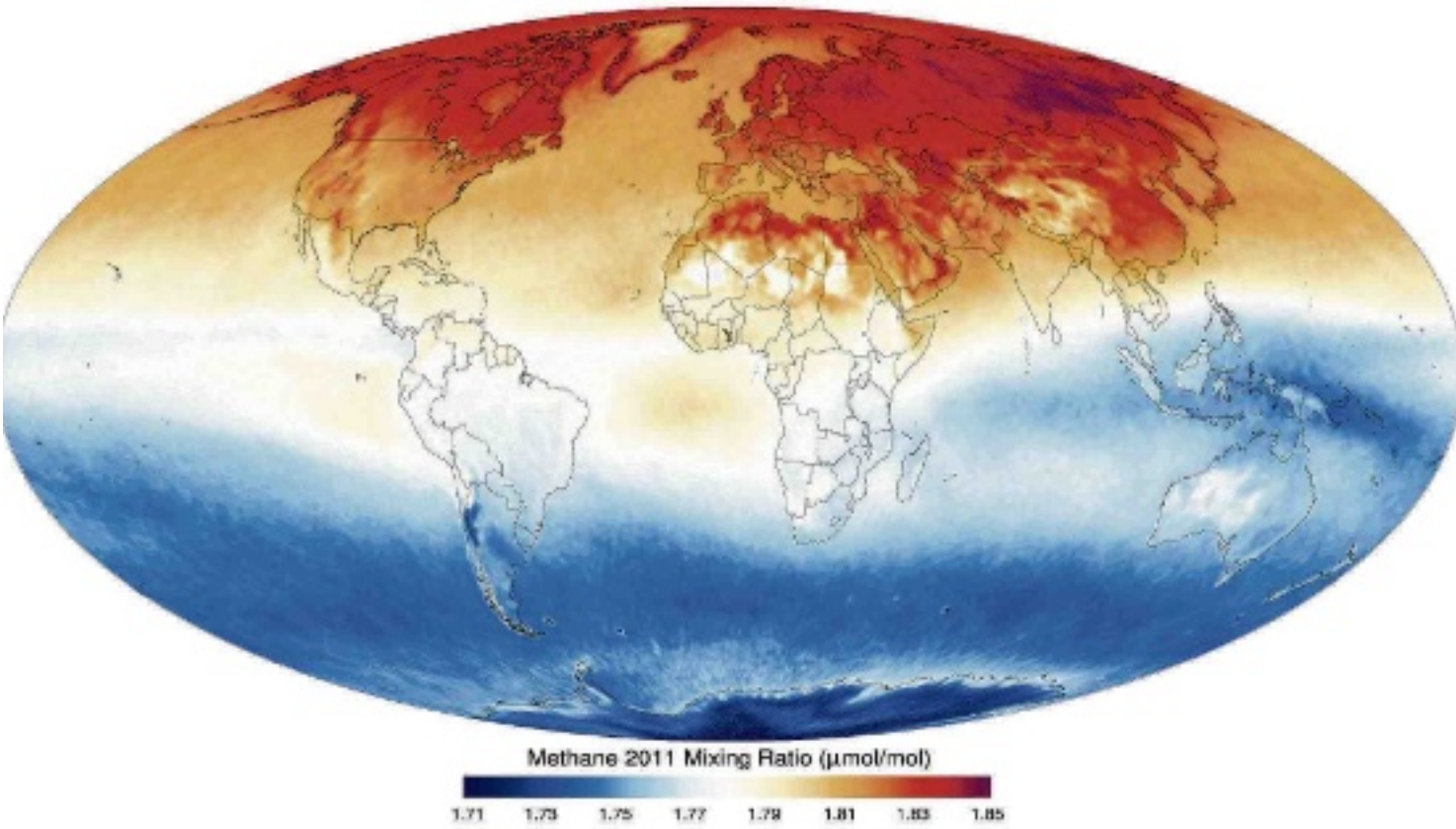
Dodelijke haaienaanval in Australië

BYRON BAY — Een haai heeft bij een strand aan de oostkust van Australië een man doodgebeten. De echtgenote van het slachtoffer zag de aanval gebeuren, meldde het Australische persbureau AAP vandaag.

De haai beet de man in zijn rechterbeen dichtbij het strand. De politie heeft een omstander bedankt die zijn leven waagde om de man uit het water te halen. Het

slachtoffer overleed ondanks reanimatiepogingen op het strand. De aanval vond plaats bij Byron Bay, het meest oostelijke punt van Australië. De stranden daar zijn na het incident gesloten. Byron Bay is een populaire toeristenbestemming. Strandwachten hebben na de aanval een haai gezien, vermoedelijk een witte haai. De politie is volgens persbureau AAP niet van plan om het dier te doden.

‘Broeikasgassen naar nieuwe recordhoogte’

Vergeleken met het pre-industriële tijdperk van voor het jaar 1750 bevatte de atmosfeer in 2013 onder andere 2,5 keer zoveel methaan.

GENÈVE — De hoeveelheid broeikasgassen in de atmosfeer is in 2013 tot nieuwe recordhoogte gestegen. Deze ontwikkeling wordt mede veroorzaakt door toenemende concentraties kooldioxide. Dat meldt de Wereld Meteorologische Organisatie (WMO) vandaag in een nieuw bulletin over broeikasgassen.

In vergelijking met het pre-industriële tijdperk van voor het jaar 1750 bevatte de atmosfeer in 2013 1,4 maal zoveel koolstofdioxide, 2,5 keer zoveel methaan en

1,2 maal de concentratie distikstofoxide (lachgas). De toename van deze gassen heeft tussen 1990 en 2013 gezorgd voor extra opwarming van de aarde. Zonne-

warmte wordt meer vastgehouden door het broeikaseffect en juist minder naar de ruimte teruggekaatst. “Het lijkt geen enkele twijfel dat ons klimaat verandert en dat het weer steeds extremer wordt als gevolg van menselijk handelen, zoals het verbranden van fossiele brandstoffen”, legt secretaris-generaal Michel Jarraud van de WMO uit. “Dit broei-

kasgassenbulletin toont dat de concentratie koolstofdioxide in dertig jaar tijd niet zo hard is gestegen. Deze trend moeten we zien te keren. En we hebben steeds minder tijd.” Ook maakt de WMO zich zorgen over de verzuring van de oceanen; die is volgens het onderzoek in de afgelopen 300 miljoen jaar niet zo sterk geweest.

Kliniek liet gevaarlijke veroordeelde lopen

DEN BOSCH — De 23-jarige Eindhovenaar die wordt verdacht van betrokkenheid bij de dood van een 71-jarige man in Den Bosch werd in februari na een beslissing van de rechtbank voor een jaar gedwongen opgenomen maar kwam in mei alweer op straat te staan.

Zijn toenmalige advocaat Bart Toemen heeft dat vandaag gezegd naar aanleiding van een bericht in het *Brabants Dagblad*. De Eindhovenaar werd veroordeeld omdat hij in Helmond twee agenten had aangevallen en een vingerkootje van een politiemann

had afgebeten. Een psycholoog concludeerde destijds dat de man psychotisch is en impulsief, paranoïde, onvoorspelbaar en agressief kan worden. Hij adviseerde verplichte opname in een psychiatrisch ziekenhuis. Een psychiater oordeelde dat gedwongen

opname noodzakelijk was om hem te behandelen en te kunnen controleren. De kliniek besloot de behandeling van de man na drie maanden ambulante voort te zetten. Advocaat Toemen zegt dat hij het daar destijds mee eens was. “Maar met de kennis van nu kun je daar anders over denken.” De 23-jarige Eindhovenaar ging donderdagavond bij zijn pleegouders in Bostel weer door het lint. De crisis-

dienst van de GGZ oordeelde dat er geen gevaar was en liet hem niet opnemen. “Dat is dé fout geweest, zeker met zijn voorgeschiedenis”, reageerde de advocaat vandaag. Een paar uur later heeft de verwarde man vermoedelijk de moord gepleegd in Den Bosch. De betrokken Brabantse GGZ’s willen niet zeggen in welke kliniek de man werd behandeld. “Dat is privacy-gevoelige informatie”, reageerde een woordvoester.

Gelderland-Midden telt 22 ‘jihadgangers’

ARNHEM — In de regio Gelderland-Midden wonen 22 mensen die in de gaten worden gehouden vanwege hun sympathie voor de strijd van de terroristische organisatie Islamitische Staat IS. Van de 22 mogelijke jihadgangers wonen er dertien in Arnhem, vier mensen zijn vertrokken naar Syrië of Irak.

Die cijfers heeft burgemeester Herman Kaiser gepresenteerd aan de raad.

De Arnhemse raad nam eind vorig jaar al een motie aan waarin Kaiser werd op-

gedragen radicalisering en extremisme onder moslimjongeren scherp te volgen. Ook moet de politie in Arnhem prioriteit geven aan het opsporen van extremist die een gevaar kunnen vormen voor de openbare orde en veiligheid. De regio Gelderland-Mid-

den strekt zich uit van Wageningen tot aan Zevenaar. Het gebied rondom Arnhem behoort tot een van de drie zogenoemde ‘jihadregio’s’ van Nederland. Volgens Kaiser wonen er in Arnhem vier mensen die eerder afreisden naar Syrië of Irak, maar die ondertus-

sen zijn teruggekeerd. Onder hen is de achttienjarige Robbin, wiens vertrek naar Syrië vorig jaar veel aandacht trok.

De 22 personen die in de gaten worden gehouden zijn volgens Kaiser tussen de veertien en veertig jaar.

Meer gronden om Nederlanderschap te ontnemen

DEN HAAG — Niet alleen een veroordeling wegens een terroristisch misdrijf, maar ook hulp bij de voorbereiding daarvan wordt straks een reden om iemand met twee nationaliteiten het Nederlanderschap te kunnen ontnemen. Deze nieuwe grondslag wordt toegevoegd aan de bevoegdheden die de minister van Veiligheid en Justitie al heeft om iemands Nederlanderschap te laten vervallen.

Dat heeft minister Ivo Opstelten vandaag aan de Tweede Kamer geschreven. De brief diende ter verheldering van het veelbesproken debat over de bestrijding van het opkomend jihadisme in Nederland vorige week. Oppositiepartijen waren boos op de minister omdat hij in hun ogen te vaag bleef in zijn antwoord. Als het aan Opstelten ligt, kan het Nederlanderschap ook worden ingetrokken bij deelname aan een internationaal of Europees gesignaleerde terroristische organisatie zonder dat er sprake is van een onherroepelijke strafrechtelijke veroordeling. “Dit kan aan de orde zijn als betrokkene reeds is uitgereisd en zich in het buitenland bevindt. In dat geval kan het ge-

let op de urgentie van een dreiging met het oog op de nationale veiligheid noodzakelijk zijn om het Nederlanderschap onmiddellijk in te trekken en daarbij betrokkene tot ongewenst vreemdeling te verklaren. Hij kan Nederland dan niet meer inreizen.” De informatie die de grond vormt voor de intrekking van het Nederlanderschap, kan van verschillende bronnen komen, onder andere van de inlichtingendienst AIVD. De minister maakt uiteindelijk een afweging. Zijn besluit kan achteraf worden getoetst door de rechter. Onder druk van de Tweede Kamer past Opstelten zijn plannen aan om reisgegevens te gebruiken. Hij wil nu een beter gebruik van de huidige mogelijkheden,

Foto: Shutterstock

Tot nu toe was een ‘terroristisch misdrijf’ een reden om het Nederlanderschap te ontnemen. Nu komt daar ook hulp bij de voorbereiding daarvan bij.

namelijk door gericht op namen van jihadgangers te zoeken in de reeds beschikbare reisgegevens. Verder schrijft hij dat er

vijf officieren van justitie bij komen om de jihadgangers aan te pakken. Het speciale politieteam dat onderzoek doet naar de jihad-

gang, wordt uitgebreid van 10 naar 20 tot 25 banen, aldus Opstelten. Dat team werkt samen met regionale researcheteams.

EU stelt sancties Rusland enkele dagen uit

BRUSSEL — De Europese Unie heeft gisteravond nieuwe sancties tegen Rusland bekrachtigd wegens de steun van dat land aan de pro-Russische separatisten in Oekraïne. De invoering ervan is echter enkele dagen uitgesteld om het staakt-het-vuren in het oosten van Oekraïne een kans te geven.

Gisteren stemden de EU-landen in met het vrijdag over-eengekomen pakket, zo werd bekendgemaakt in Brussel. Er was een extra vergadering van de ambassadeurs van de lidstaten bij de EU voor nodig om alle landen mee te krijgen. Sancties kunnen alleen met unanimiteit worden afgekondigd. Het gaat om uitbreiding van al bestaande sancties. De EU neemt de maatregelen ondanks het bestand dat vrijdagmiddag werd gesloten tussen Kiev en pro-Russische rebellen. Het bestand lijkt niet overal stand te houden. Bronnen in Brussel meld-

den dat er 24 namen extra op de zogeheten zwarte lijst worden geplaatst. Van personen en instellingen op deze lijst worden de tegoeringen in de EU bevroren en ze mogen de unie niet meer in. Wie er op de lijst komen, wordt pas duidelijk als alles gepubliceerd wordt. Dat zou oorspronkelijk vanochtend gebeuren, maar werd enkele dagen uitgesteld. Daarnaast wordt de toegang geblokkeerd tot de Europese kapitaalmarkt voor drie Russische energiebedrijven (Rosneft, Gazprom Neft en Transneft). Eerder maakte de EU dit al onmogelijk voor

een aantal Russische banken. Door deze restrictie is het lastiger om geld op te halen. Bovendien breidt de EU de sancties uit voor de olie-sector. Zo wordt de uitvoer van bepaalde technologie uit de EU naar Rusland aan banden gelegd. Europa probeert al maanden Rusland onder druk te zetten maar zware economische maatregelen nemen durfde Europa eerst niet aan. De druppel die de emmer deed overlopen, was het neerschieten van een passagierstoel van Malaysia Airlines door vermoedelijk separatisten die steun krijgen uit Moskou en het actief meevechten van Russische militairen in Oost-Oekraïne. Moskou heeft op zijn beurt een importverbod ingesteld voor Europese landbouwproducten.

Waardering voor UWV stijgt weer

DEN HAAG — De waardering bij werkzoekenden en bedrijven voor uitkerings- en bemiddelingsinstantie UWV zit weer in de lift. Dat blijkt uit recent onderzoek. Bij werkzoekenden is het gemiddelde rapportcijfer gestegen van 6 begin vorig jaar naar 6,3 of 6,4 dit jaar. Bij werkgevers nam het toe van 5,5 naar 5,9. Minister Lodewijk Asscher heeft dat vandaag aan de Tweede Kamer geschreven.

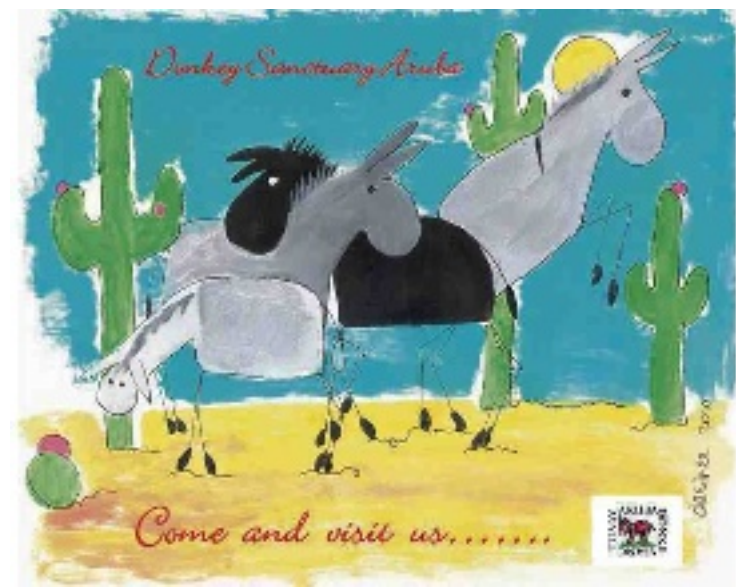
Na een wetswijziging in 2012 werd de dienstverlening van het UWV vergaand gedigitaliseerd. Clienten moeten nu met de instantie communiceren via internet. Dit leidde tot problemen en klachten. Het UWV is daarom weer overgegaan tot het voeren van persoonlijke gesprekken met WW’ers. Na drie maanden WW wordt iedereen daarvoor uitgenodigd. Dat gesprek (eventueel telefonisch) wordt herhaald na zes en negen maanden. Volgens Asscher maakt deze benadering de digitale dienstverlening weer iets persoonlijker.

Daarnaast is er meer ruimte voor hulp aan ‘niet-digivaardigen’, mensen die niet of niet goed met het internet overweg kunnen. Asscher stelt hiervoor geld beschikbaar. Volgend jaar gaat het om 17,3 miljoen euro. Ook zijn er extra trainingen en andere steun voor 50- en 55-plussers. Volgens Asscher is daardoor niet alleen de dienstverlening aan deze groep verbeterd, maar neemt ook het aantal 55-plussers dat een baan vindt weer toe. In de eerste helft van vorig jaar waren dat er 9000, dit jaar is dat aantal opgelopen tot ruim 12.000. Het aantal WW’ers dat weer aan de slag raakt, is de afgelopen jaren redelijk stabiel gebleven, schrijft Asscher. Vorig jaar ging het om ruim 241.000 mensen, het jaar ervoor om 218.00 en in 2011 om 228.00. De WW-uitkering werd vorig jaar in 98 procent van de gevallen op tijd betaald.

Amerikaanse zat 2 maanden in kooi

LONDEN — De politie in de Amerikaanse stad Evansville heeft een 44-jarige vrouw en haar 37-jarige vriend aangehouden, omdat zij een vrouw twee maanden in een houten kooi zouden hebben opgesloten.

Dat heeft de Britse zender *Sky News* gisteren gemeld. De vrouw, de 30-jarige Joelle Lockwood, moeder van twee kinderen, stond sinds 9 juli als vermist geregistreerd. Ron Higgs, de man die Lockwood het afgelopen week-einde uit haar benarde positie bevrijdde, is de ex-man van de 44-jarige verdachte. Hij kwam de vrouw op het spoor, toen hij de twee verdachten in hun caravan bezocht en hoorde dat zij ‘een meisje hier in een kooi’ hadden. Lockwood zat vast met een leren band en mocht de kooi alleen verlaten om zich te wassen en te koken. De vrouw is na haar bevrijding in het ziekenhuis opgenomen.

Sport

‘Dopingzondaar’

Cilic wint US Open

Foto: AFP / Stan Honda

Marin Cilic laat zich achterover vallen van vreugde na het beslissende punt tegen Kei Nishikori.

NEW YORK — Niet Roger Federer of Novak Djokovic, maar de Kroaat Marin Cilic kroonde zich gisteren in New York tot nieuwe kampioen op de US Open. De 25-jarige tennisser was in de finale van het laatste Grand Slam-toernooi van het jaar te sterk voor de Japanner Kei Nishikori, die net als Cilic zijn eerste finale in één van de grote toernooien speelde. Binnen twee uur was de partij in het voordeel van Cilic belist: 6-3, 6-3 en 6-3.

Het was voor het eerst in bijna tien jaar tijd dat er geen absolute topspeler in de finale van een Grand Slam-toernooi stond. Daar waren Nishikori en Cilic, de nummers 10 en 14 van de plaatsingslijst, zelf verantwoordelijk voor. De Japanner klopte in de halve eindstrijd nummer 1 Djokovic, terwijl Cilic nummer 2 Federer naar huis sloeg. Van zenuwen waren bij Cilic in de finale amper sprake. De Kroaat had de eerste set al in 33 minuten te pakken en gaf Nishikori vervolgens nooit meer de kans om terug in de

partij te komen. Pas op zijn eerste matchpoint leek Cilic even te beseffen wat hem te wachten stond, toen hij een dubbele fout sloeg. Bij het volgende punt was het echter wel raak, waarna hij zich met een luide schreeuw op zijn rug liet vallen. “Toch denk ik dat we allebei nerveus waren. Vooral in de eerste set”, gaf Cilic toe. Hij wekte echter vooral de indruk fitter te zijn dan Nishikori, die enkele zware vijfsetters moest spelen op Flushing Meadows. “Het spijt me dat ik de trofee niet heb kunnen winnen”, ver-

ontschuldigde de Japanner zich. “Ik hoop dat ik volgend jaar sterker terug kom.” Een jaar geleden had Cilic nooit kunnen denken dat hij nog eens een Grand Slam-titel zou pakken. De Kroaat zat toen een schorsing uit, vanwege een positieve dopingtest. Die straf werd in oktober uiteindelijk ingekort naar vier maanden, mede omdat Cilic hard kon maken dat het verboden middel in een voedings-supplement zat en hij niet de intentie had om zijn prestaties te verbeteren. “Na mijn schorsing hoopte ik vooral om terug op de ATP-tour te kunnen komen. Hier had ik niet meer op gerekend. Dit is een droom die uitkomt.” Speciale dank ging uit naar zijn coach en landgenoot Goran Ivanisevic, in 2001 nog winnaar van Wimbledon. “Het belangrijkste dat hij mij heeft bijgebracht is plezier. Hij heeft mij

leren genieten van tennis. Mede daardoor speel ik nu beter dan ooit. Dat heb ik hier wel laten zien, dacht ik.” Marin Cilic reist vanuit New York door naar Amsterdam, alwaar de Kroatische Davis Cup-ploeg tegen Nederland speelt. In overleg met de teamcaptain zal Cilic bepalen wanneer hij zal spelen. “We moeten bekijken wat hij wil en kan. Maar hij komt 100 procent zeker naar Amsterdam. We hebben tot donderdag de tijd om het team definitief samen te stellen”, aldus bondscoach Zecic. Nederland en Kroatië strijden in een play-off om een plek in de wereldgroep. De Kroaten kunnen in het Ziggo Dome niet over hun beste spelers beschikken. Ivan Dodig heeft zich met een rugblessure afgemeld en Ivo Karlovic stelt zich al enige tijd niet beschikbaar voor de landenwedstrijd.

Lens pakt koffers als het echt onveilig wordt

INNSBRÜCK — Als Jeremain Lens in de toekomst kon kijken, dan had hij vorig jaar nooit zijn handtekening onder een vierjarige verbintenis bij Dinamo Kiev gezet. Maar nu probeert hij er het beste van te maken. “Het is een goede club die niets aan de situatie kan doen”, zegt de aanvaller van Oranje. “Maar als het nodig is, dan pak ik mijn koffers en ben ik weg.”

Bang is Lens niet meer in de hoofdstad van Oekraïne. “In Kiev is het weer rustig”, vertelt hij. “Alle onrust heeft zich naar het oosten van het land verplaatst.” Bijna een jaar geleden was het wel schrikken toen hij vanuit zijn appartement rookpluimen boven het Onafhankelijkheidsplein zag hangen. “Overall waren demonstranten en ik hoorde wat er gebeurde. Maar nu ligt het plein er weer bij zoals vroeger. Alle tegels liggen weer op de juiste plek.” Op de Nederlandse televisie zag hij vorige maand in de aanloop naar het duel tussen Zorja Loehansk en Feyenoord in Kiev weer beelden van die heftige demonstraties voorbij komen. Alsof

het nog steeds oorlog in zijn woonplaats was. “Dat vond ik wel raar, want dat waren toch echt oude beelden. Ik heb ook aan Jordy Clasie verteld dat het allang weer veilig was in Kiev. Maar dat moest ik natuurlijk ook weer aan mijn familie en vrienden uitleggen.” Van moeder Lens mag zoonlief morgen al bij een andere club gaan voetballen. “Dat snap ik wel”, zegt de 27-voudig international. “Ze is niet de enige. Ik was op vakantie in Ibiza toen dat vliegtuig met al die Nederlanders werd neergehaald. Ik kreeg alleen maar sms’jes dat ik niet meer naar Kiev moest gaan. Er zijn contacten met andere clubs geweest. Maar tot een contract kwam het niet. Het

was wel raar om weer op het vliegtuig te stappen. Het zal mij toch niet gebeuren, denk je dan.” Zijn vrouw en twee dochtertjes heeft Lens achtergelaten in Nederland. “Om de simpele reden dat het alleen sneller vluchten is dan met zijn vieren”, zegt hij. “We houden contact via skype en facetime, maar leuk is anders. Mijn neef is wel bij me. Nu is het rustig en lijkt alles vredig. Maar ik hoorde president Poetin onlangs zeggen dat hij Kiev binnen twee weken kan veroveren. Dat zet je wel aan het denken.” Van een negatief reisadvies voor Nederlanders naar Kiev kijkt de aanvaller niet meer op. “Dat heb ik al een paar keer meegemaakt. Ik vertrek als ik mezelf niet meer veilig voel of de UEFA of FIFA dat zegt. En zo lang dat niet gebeurt, dan blijf ik voetballen voor Dinamo Kiev. Dat is mijn werk, dat heb ik vorig jaar met gezond verstand besloten. Al was het toen wel even anders daar.”

Sterk EK-begin titelverdediger Spanje

VALENCIA — Titelverdediger Spanje is gisteren in groep C overtuigend begonnen aan het EK-kwalificatietoernooi. De ploeg van bondscoach Vicente del Bosque was in Valencia met 5-1 te sterk voor Macedonië. Bij rust leidde de thuisploeg al met 3-1. De Spaanse treffers kwamen op naam van Sergio Ramos, Alcácer, Sergio Busquets, David Silva en Pedro.

Bij Spanje maakte Munir El Haddadi in de slotfase als invaller zijn debuut. De net negentienjarige aanvaller van FC Barcelona heeft ervoor gekozen om voor Spanje uit te komen en niet voor Marokko. Slowakije won in deze groep met 1-0 van Oekra-

ïne. In Kiev kwam Robert Mak tot scoren. Luxemburg hield voor eigen publiek Wit-Rusland op 1-1. Oostenrijk en Zweden speelden hun eerste EK-kwalificatiewedstrijd gelijk. In het Ernst Happelstadion in Wenen werd het tussen beide ploegen 1-1. David Alaba zette de thuisploeg vroeg op voorsprong uit een strafschop, waarna Erkan Zengin nog binnen het kwartier gelijkmaakte. Voor Zlatan Ibrahimovic was het zijn 100e interland. Rusland is koploper in groep G nadat het eerder op de avond thuis met 4-0 won van Liechtenstein na een 1-0-stand bij rust. Montenegro won in de hoofdstad Podgorica met 2-0 van Moldavië door goals van Mirko Vucinic en Zarko Tomasevic.

Ook Engeland startte prima in groep E. De ploeg van bondscoach Roy Hodgson versloeg Zwitserland in Basel met 2-0. Danny Welbeck was de gevierde man bij de Britten. Hij kwam in de 58e minuut en in de extra tijd tot scoren uit twee succesvolle counters. Slovenië ging in en tegen Estland met 1-0 onderuit door een goal van Ats Purje in de slotfase. Litouwen won in deze groep met 2-0 de uitwedstrijd tegen San Marino door doelpunten van Deivydas Matulevicius en Arvydas Novikovas. De eerste twee landen plaatsen zich rechtstreeks voor de eindronde van het EK, de nummer drie gaat naar de play-offs. Oranje opent vandaag met een uitwedstrijd in Praag tegen Tsjechië.

Foto: AFP / Getty Images

laadt zich op voor ‘Vijfde Major’

Joost Luiten is titelverdediger op de KLM Open die donderdag begint.

AMSTERDAM — De momenten vóór Joost Luiten zijn winnende bal in de hole tikte in het KLM Open van 2013 kan de Bleiswijkse golfer zich nog goed voor de geest halen: “Ik had honger en ik moest nodig plassen.” Luiten was net klaar met zijn vierde ronde op de Kennemer in Zandvoort en stond op een gelijk aantal slagen met de Spanjaard Miguel Angel Jiménez. Een play-off moest de beslissing brengen.

“Jiménez moest ook naar het toilet en ik zie ons nog naast elkaar staan. Een beetje lacherig. Daarna werkte ik snel een boterham naar binnen, want je weet nooit hoe lang zo’n

play-off duurt. Het moeilijkste was de concentratie vasthouden.” Op de eerste extra hole was het al raak en mocht Luiten zich laven aan de extase van het overwinningsge-

voel. Hij was de eerste Nederlandse winnaar na tien jaar van het roemruchte golftoernooi, dat hij gek-scherend de Vijfde Major noemt. “Het is oprecht een van de mooiste toernooien uit de Europese Tour. Er is altijd veel publiek en dat zorgt voor een bijzondere sfeer, die mij extra motiveert. Ik speel er eigenlijk altijd goed.” Luiten wil deze week uiteraard zijn titel prolongeren in Zandvoort. “Ik ben de ‘defending champion’, dus dat schept hoge verwachtingen. Ik merk uiteraard dat er nog meer aandacht is voor mijn persoon dan in andere jaren. Dat hoort erbij en ik vind het ook wel leuk. Het verandert mijn benadering van het spel niet. Ik wil gewoon altijd winnen en elke bal goed slaan. Het doel is om er op zondag, als we de laatste ronde ingaan, zo goed voor te staan dat ik kans maak op de titel.” Een tweede zege op rij in het KLM Open zou zijn golfjaar de glans geven die het nog ontbeert. Luiten trad weliswaar aan in alle vier de Majors (Masters, US Open, Brits Open en US PGA Championship), maar kon daar niet boven zichzelf uitstijgen. Tot zijn grote verdriet wist hij zich niet te kwalificeren voor de Ryder Cup, de prestigieuze strijd tussen Europa en Amerika. Dat was wel even slikken, want Luiten had de Ryder Cup tot hoofd-doel van dit jaar verheven. “Ik heb een te lange periode niet goed gespeeld en een verslapping kun je je niet veroorloven als je het Ryder Cup-team wilt halen. Na de US Open trad een dip in. Dat had mede te maken met een slijmbeursontsteking in mijn schouder. Ik kon daardoor niet de trainingsuren maken die ik wilde, maar dat is geen excuus.”

Contador wint koninginnenrit in Vuelta

LA FARRAPONA — Alberto Contador versterkte gisteren in de koninginnenrit van de Ronde van Spanje zijn leidende positie in het algemeen klassement. De Spanjaard van Tinkoff-Saxo won de etappe en vergrootte de voorsprong op naaste belager en landgenoot Alejandro Valverde (Movistar) met ruim een minuut tot 1.36.

Nummer drie Chris Froome (Sky) moest 19 seconden toegeven op Contador, maar naderde nummer twee Valverde tot op 3 seconden. Robert Gesink werd achtste en klonk twee plekken naar de zevende plaats in het klassement, op 6.43 van Contador. In de 160 kilometer lange etappe met vier beklimmingen van de eerste categorie ging een grote groep er in het noordwesten van Spanje al vroeg vandoor. Van die kopgroep met onder anderen de Nederlanders Laurens ten Dam en Wout Poels kon alleen de Italiaan Alessandro De Marchi voorin stand houden. Hij werd derde. De kopgroep was toen al verbaasd door een vechtpartij tussen de Italiaan Gianluca Brambilla (Omega Pharma-QuickStep) en de Rus Ivan Rovni (Tinkoff-Saxo). De renners vlogen elkaar aan op zo’n 40 kilometer van de meet en deelden vanaf de fiets enkele rake klappen en elleboogstoten uit. De Rus hield er onder meer een gebroken zonnebril aan over. Zo’n 20 kilometer verder volgde het bericht van de jury dat ze niet meer ver-

Foto: AFP / Jaime Reina

Alberto Contador bijt op zijn tanden om Chris Froome op afstand te kunnen rijden.

der hoefden te fietsen. Op de slotklim La Farrapona wilden de klassementsrenners met de rustdag (vandaag) in het vooruitzicht onder-tussen hun positie in de rangschikking nog wat verbeteren. Na de rustdag en drie relatief vlakke etappes eindigt de Vuelta komend weekeinde met een berg-etappe op zaterdag en een 10 kilometer lange tijdrit in

Santiago de Compostela op zondag. Chris Froome was de eerste die wegsprong, maar de renner van Sky kreeg Alberto Contador niet uit zijn wiel. De Spanjaard sprong even later zelf weg en zette daarmee een belangrijke stap op weg naar zijn derde Vuelta-zege na de eindwinst in 2008 en 2012. “Ik ben tevreden met vandaag, maar we

moeten nog vijf dagen”, zei Contador na afloop van de etappe. “We hebben de afgelopen dagen zwaar en lang gestreden, en met tegenstanders als Froome, Valverde en Rodríguez (vierde op 2.29 minuten) is het nog niet gedaan. De wattages die we hebben getrapd deze dagen zijn extreem hoog. Dat zegt wel iets over het niveau.”